

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 24.

Plymouth, Pa., d 11 Birželio (June) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Razant apie permainą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinčių pamatyti mūsų
aikraštį siunčiamame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J. J. Pankszis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

JOB PRINTING in all modern languages.

Vienybe Lietuvnika

Išleina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METŲ AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00
Pinigai kitalp nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant szito antraszo:

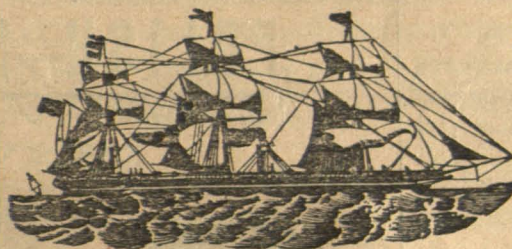
J. J. Pankszys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanauskas!

Nauja Lietuviszka Karoziana N. W. Cor. S.
2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa.
Užlaikom ko puikiausius gerimus, szalta Alų,
Dektina, Vyns, ir Havanaos cigarus, prietam yra
visoki užkandžiai ant stalo per visa dieną. Kiek-
vienas uždešs randa čia szirdinga priėmima, to-
d

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
čiam lietuvius.

Čia gausi pigianias laivakortes ir
pigiai nusiųsi pinigus į visą svieto
dalį.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas

moterų ir vaikų ligose,

DR. S. E. FEINBERG,

pagarsėjęs jau nuo 15 metų
mūsų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vietą.

Szintų-szintai ligonių atras jo na-
muose, tamtyčia įtaisytoje labora-
torijoje.

437 Adams Ave.

Vine st. kertė,

prieszais vokiszkają bažnyčia, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI

.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,

Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,

ypacz prigulinczias prie akuszierijos
(gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja
akinin (akaliūrin).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant tų pedų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,

437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve

IR KARZIAMA

Kas nori gero tavoro gauti ir ska-
naus gėrymo ragaut', tegul atsilanko

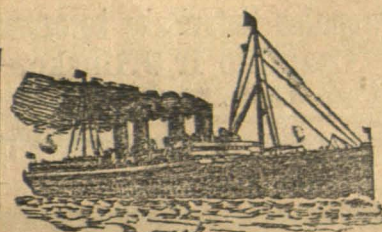
pas **Joną Žukaucką**

Plymouth, Pa.

Telephonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų irsiun-
cziu pinigus į visą dalį svieto Doviernašta
(pavedimus rseztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigus ont
amerikoniszku ir t. t. Darau apsergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalktų. Jeigu
kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiasi prie mane, o aš jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o barte
užganėdinti.

RECEPTAI.

Kožnoi gerol aptiekoje gaus ge-
ras-tikras gydsoles, jeigu turėsi
gerą receptą. Mes parduo-
dame receptus gydymui vi-
sokių ligų ir kitokius, para-
szytus geriausiu daktarų
sviete. Paraszyk aiskiai ti-
krą vardą ligos angliszkoji
arba lotyniszkoji kalboje,
rezatą raszyk lietuvi-
kai: kiek turi metų ligo-
nis, vyras ar moteris? su
tuom rasztu atsiskak mu-
mia vieną dolerį, o aptu-
rėsi receptą. Norėdama
apie ką pasiklausti, at-
siųsk marķę už 2c. dėl
atsakymo.

Adrisuok sziteip:

GLOBE FORMULA. CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
optiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliu pasirinkime.

teposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesrę prekę neikaip pas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

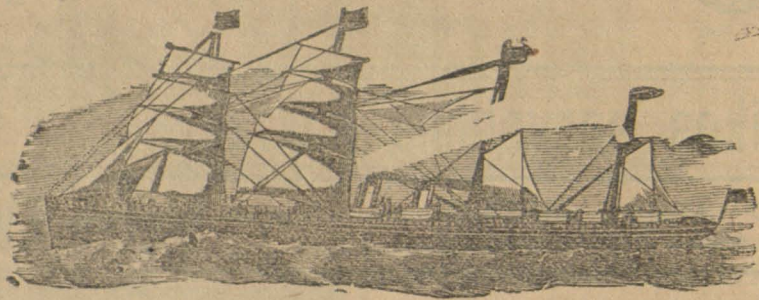
Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
taikia tiems ragelbą ir gerą priežiūrą,

Max Kobre
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., **New York**
 Filija 81 Grand st. **Brooklyn, N. Y.**

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susisnekėti lietuviskai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store
 26 E. Main st. **PLYMOUTH, PA.**

Mes katik gavome szviežių pavasarinų czeve rykų vyrizkų, moterizkų ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tai posgi czevorykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Pirmutine lietuviszka karczema
Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., **SO. BOSTON, MASS.**
 Užsiukome geriansią alų, degtinę ir cigarus, ir teipgi enteikiame draugiszką rodą visokiuose reikaluose.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rapestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

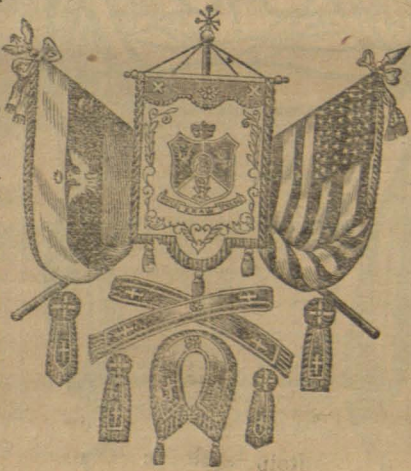

**KARUNŲ, SZARPU,
 KUKARDŲ, ROZETŲ,
 BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszoziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozskų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziannikai) visadcs reikalaukite Lietuviszko

alus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN
BREWING CO.
DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriause gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo planku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visokį necisztą sisteną kaip tai: pleiskaną, dedervines, niežus papuokus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtėmijotė savo plaukų slinkimą, umai atsiszaukitia o gazytai pagelbą ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikrino, kad užle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publika".

[Temykite: kad szių gyduolių negalima gaut kitur, tik isz mūsų firmos siunziam.]

Norinti gauti visą rodą, apraszkyk padėjimą savo plaukų: kokia piezastis yra. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių plozčio, 24 colių augszozio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės" redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-tarnavusio tautiezio privalo rastisi kiekvieno lietuviu namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautiezių ir tėvynės.

For Information, Rates, etc., address
 429 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 109 ADAMS ST., CHICAGO,
 EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Ag't.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

The HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.
The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — **M. Valentinavyczia,**
 1917 N. Main str., **Scranton, Pa.**

Vice-prez. — **J. Tareila,**
 677 N. Riverside, **Waterbury, Conn.**

Sekretorius — **T. Astramskas,**
 732 S. Front st. **Philadelphia, Pa.**

Kasierius — **T. Pauksztis,**
 123 N. Main str., **Pittston, Pa.**

J. Kazakevyczia,
 1150 Wyoming Ave. **Pittston, Pa.**

Kasos globėjai **J. Gudaitis,**
 112 Vine st. **Plymouth, Pa.**

Užveisdėtoju knygyno—**V. Daukszys,**
 442 Wharton str. **Philadelphia, Pa.**

PERŽVALGA.

— Vilniaus gubernatoriui von-Wahl'ui, kurį 18 gegužio kėsinosi perszauti Hirsz Le-kert, pats caras atsiuntė apgai-lėjimo telegramą szitokuose zodziuose: „priimkite tikro mano dziaugsmo iszreiszkią, jog iszlikot gyvi, o teipgi szir-dingus velyjimus — greit ir pilnai pasveikti“. Caras ne-uzmirsza savo budelių.

— Gubernatorius iszleido paliepią, kad ant gatvių Vil-niuje ir jo priemesciuose ne-valia rinktis žmonėms; už ne-klausymą gąsdina yvairiomis bausmėmis administratyviszku budu, tai yra: be tardymo ir be sudo.

Isz Lietuvos.

Geras pamokslas. Pas mus, Szunskų valsčiuje, žemsargiai mėgsta su ūkininkais bicziu-liaut, pas juos tankiai lankosi ir vieszi. Vieni ukininkai gerai juos pamyli, nuo kitų gauna maisziuką akselio kar-vutei arba arkliukui, nuo kitų isztraukia kokį žodelį apie „uzdraustus“ daigtus; pas vie-nus užraszo „sztriuopą“, bet gavę kyszį, vėl atsileidžia — ir viskas eina jiems ant naudos.

Teip ir Stankevyczius, Tar-puczių starsza, rudenyj pereitų metų nuvažiavo palėbaut pas ukininką S. Smalinės kaimo. Kaip vaiszus žmogus, ukinin-kas S. tuojau nusivedė „sve-czią“ į seklyczią, padėjo plėcz-kele degtinės ir pradėjo viens kitą sveikint. Pritrukus už-kandžio, szejmininkas iszėjo. Tuo tarpu žemsargis pradėjo žvalgytis po kampus ir sznipi-nėt. Atsidarė ir rado lietu-viszką kalendorių.

Į tą tarpą įėjo szejmininkas. Pamatęs kalendorių jau žem-sargio naguose, pradėjo pra-szyt, kad sugražintų, bet žem-sargis nedavė ir ketino neszt virszininkui. Tada ukininkas siulė porą auksinų, bet žem-

sargis dar vis netinka, matyt, norėjo daugiaus.

— „Girdi, negaliu: sluzba nevelija“.

— „Tik ponas pas manę sziądien sveczius, o ne urėdi-ninkas. Bet ką daryti, reik eit pajieszkot geresnio valgio“.

— Iszėjęs pasakė szejmynai, kad ji nesirodytų, jeigu isz-girstų kokį-nors riksmą. Pa-skui sugrįžęs stvėrė „sveczią“ už krutų, apsukęs į rundą rė-žė į žemę, kad net kalendorius iszkrito isz nagų. Dar gerai apkulė ir iszstumė pro duris. „Sveczius“, bėgdamas prie ve-žimo, cziupinėjo sprandą ir niurnėjo:

„Tai durnas žmogus!... Asz tokio, kaip gyvas, nema-cziau“... *Griežlė.*

Užpuolimas. 10 gruodžio s. p. m. ant Vilkavisztkio sta-cijos pas mokintinį Pranį Par-szaitį padarė krata. Jį užskun-dė matininkas isz Senapilės Karatiejevas, kurs tuosyk bu-vo ant stacijos. Pamatęs Par-szaitį su daigtais, Karatiejevas tuojau nubėgo pas žandarą ir apskundė. Žandaras paklau-sė Parszaitis daigtų. Mokin-tinis nedavė krėst be virszinin-ko. Kada žandaras nuėjo pa-szaukt virszininką, Parszaitis su daigtais bėgo į vagoną, nes jau trukis pradėjo eiti. Kara-tiejevas, pamatęs, kad Par. gal pabėgt, stvėrė jį už skverno ir norėjo sulaikyt, bet Par. par-stumė Karat. ir įlipo į vagoną, o tuo tarpu Karatiejevas rėkė, kad jį Parszaitis norėjo už-mushti. Virszininkas tuojau sulaikė trukį ir paėmė Par-szaitį, bet nieko nerado pas jį.

Dabar Parszaitis nežino, kam paduot skundą, nes jį nė prie skundų knygos („žalob-naja knyga“) virszininkas ne-prileido. *Siulelis.*

Pamokslas judosziams. Se-napilė. Vakare 4 d. Kovo pasiekė nelaimė vieną gudų bicziulį. Buvo tai Sztukara-

vyczius, dar jaunas žydelis, vi-sai Senapilei žinomas szpiegas. Jis kasdien su „donosu“ atsi-lankydamo pas raudonsiulių virszininką.

Jis žinojo visus straikuojan-czius darbininkus Senapilėj; jau pažinojo ir daugelį lietu-vių, kurie skaitydamo lietu-viszkus laikraszczius ir kny-gas. Kolaik jo senapilieciai nežinojo gerai, jam labai leng-vai sekėsi visus susznipinėt: vieniems jis dadinavo uzdraus-tas knygas, nuo kitų pats pa-praszydavo pasiskaityt; padai-nuodavo uzdraustas dainas ir apskritai savę rodė dideliu li-beralu, dagi socialistu.

Paskutinį mėnesį jau jį ant visų gatvių gaudė darbininkai, bet jis apie tai žinojo ir sau-gojosi. 4 kovo, einant ant paczto, pasivijo jį keli darbi-ninkai ir baisiai sužeidė. Da-bar jau gyja, bet nevaldo vie-nos kojos ir rankos.

Geras pamokinimas! Sztu-karavyczius turėjo czia ir san-brolių: pirmas ir teipgi gar-sus sandarbininkas jo Bruno-nas Peikertas, jo brolis Oska-ras Peikertas; toliaus eina kai-mieciai: Bliudiszkių Jasulai-tis, Deguczių Visbara, Tarpu-czių Balnius (kupriukas), Mo-kolų Marcinka, Stankevyc-zius, sunus Tarpuczių star-szos, Vuosupio M. Arnastauc-kas ir kiti. Szitų ypatų rei-kėtų pasisaugot ir, atsitikus progai, pamokinti! *Griežlė.*

(Isz „Ukininko“)

Isz Krakių. Kauno pav. (Nuo savo korespondento). Neseniai numirė Krakių gy-dytojas Jakubauskis, palikęs paczią su vaiku; velionis ne-turėjo nė pinigų, nė turto; dėlto dvarponiai sudėjo 2400 rublių, kuriuos padėjo į ban-ką, idant vaikas, paaugęs, tu-rėtų kuo į mokslą eiti. Ko-kią meilę buvo užsipelnęs ve-lionis, liudyja tai, jog ant jo laidotuvių susirinko ne vien daugelis dvarponių ir szejp-

žmonių, bet ir visi miestelio žydai. Žydellai lydėjo į ka-pus drauge su žmonėmis, vai-todami ir dusaudami: „tokio gydytojo nebuvo, nė nebus; vienas Dievas, o antras — jis“. Kelias iki kapinių buvo isz-barstytas eglių szakelėmis; prie kapo sakė 3 pamokslus: du kunigai, o treczią — p. Za-borskis.

Apie tą p. Zaborskį buvo jau daug raszyta ir daugeliui skaitytojų jis pažįstamas. Mat, jis yra arsziausias lenkbernis; tarp kitų dalykų, jis užsispyrė įvesti lenkiszkus pamokslus Krakių mūsų bažnyczioje. Tam tikslui jis suraszė pra-szymą į vyskupą, neva nuo žmonių vardo, ir pasaliu budu rinko žmonių paraszus. Kad prisigerinti žmonėms, p. Za-borskis padarė didelį balių. Mat, p. Zab. prasimanė pasta-tyti savo dvare net keturias stovylas, nukaltas isz akmens, — gražias ir brangias, o teip-gi du kryžiu. Pirmoji stovy-la — tai szv. Antano; ją pa-statė pacziam dvare prieszais tvartus, kur stovi arkliai — darbininkai; tę supylė didelį kapezių žemių, ant to kap-cziaus iszmuryjo stulpą, o ant to stulpo pastatė szv. Antaną. P. Zaborskio intencija buvo, statant tą stovylą, — turėti patroną, kurs padėtų surasti prazuvusius daigtus. Reikia, mat, zinoti, kad p. Zab. vis praszo pas Dievą, idant sugrą-žintų Lenkiją; jis nori, kad vėl butų szventoji „Polska“ —

tokia, kaip vergijos ir bau-džiavos laikuose. Jis kur tik sueina su prastais žmonėmis, tuoj ima įkalbinėti, kad reikia eiti su lenkais isz vieno, kad lenkai apszviestesni, kad lie-tuviai tik per karalienę Jadvi-gą iszpažino katalikystės saldy-bę. Kvaili žmonės klauso tų pamokslų ir tiki, kaip pacziam Dievui. P. Zaborskis, kaipo ponas, sako, kad ponystė duo-ta nuo Dievo, idant žmonės jo klausytų. Ir žmonės isztikrų-

jų klauso jo: kad pavaro į dvarą, tai eina ir dirba dykai, kaip vergučiai. Bet jei žmogaus gyvulį jis pagauna ant savo pudymo, tai iszlupa po rublį; bet žmogeliai nepyksta: p. Zabor. jiems pasako, kad tas rublis eina ant bažnyčios arba stacziui ponui Dievui ant garbės. Kitas vargdienėlis dar pasidžiaugia, kad jo rublis taip gražiai ir lengvai dąsigauna prieš Augszčiausiojo sostą....

Antrą, prastesnį, stovylą pastatė p. Zaborskis Dievo Motinai szalia kelio, prieš kalvą, ant kalno, ant medinio stulpo.

Antridvi stovylos pastatytos lenkų rasztininkams: Hen. Sienkiewicz'ui ir Bol. Prus'ui (tikroji jo pravardė: Al. Gtowacki); tos pastatytos dvaro parke, ant murinių stulpų.

Susijieszkojės tokią pramogą — apmonyti žmones, p. Zaborskis sukviėtė pereitą rudėnį isz visos apielinkės ponus, kunigus ir kaimiecius, idant paszventinti tasias stovyklas ir tuos kryzius. Parvežė szesziš alaus bertainius, butelkinės „wodkos“ ir deszimts paprasros degtinės gorczyų. Paszventino stovyklas ir ėmė vaiszinti žmones, tik ne už vieno stalo su dvarponiais ir kunigais davė jiems valgį ir gėrymą. Papierosų kiek kas norėjo gavo, o daugumas kimszo juos į kieszėnius — gailėjosi, kad neliktų. Patys dvarponiai rukė cigarus ir iki pusei nusmilkinę, mėtė ant žemės; nekurie pradėjo rinkti tuos nedarukytus galus, o K. Jankauskis prisirinko pilną kieszėnių. Dabar jis turi isz ko pasigirti: jei kas atvažiuoja pas dukteris pirszliautis, tai siulo tų pri rinktų galukų nuo cigarų, sakydams: „matai, kokius cigarus rukėm ant balius pas p. Zaborskį“.

Baigiantės baliui, p. Zaborskis pradėjo praszinėti žmonių, kad raszytūsi ant praszymo, jog reikia lenkiszkių pamoks-

lų Krakų bažnyčioje. Atsirado daug tokių niszmanėlių, kurie spangai pasiraszė po p. Zab. praszymu. Viens isz pirmutinių pasiraszė K. Jankauskis, o dar ir kitiems įkalbinėjo raszytis, nes jam teko daug lenkų suseilėtų cigarų galukų: jis pamėgo poniszkią kvapą, tai ir kitiems norėj įkvėpti jį. Kitas toks Mat. Macziavyczia, dvaro „lauczasis“, p. Zab. pavuodegis, priraszė daugelį mergelių ir piemenų, kurie nieko nesupranta, nė nežino. Lenkai gi padėjo į prasztytojų vardus savo pirmos dienos kudičius, kad tik daugiau paraszų butų.

Dėl to praszymo buvo vėliaus atvažiaavęs į Krakus dzia-konas — pasiteirauti, ar kas nori lenkiszkių pamokslių. Tie, kurių paraszai buvo ant p. Zab. praszymo, daugelyj atsitikimų pripazino, kad jie visai nesiraszė ant tokio meldimo ir nieko apie jį nežiną. Dėlto reikia tikėtis, kad lenkbernių darbas nueis ant nieko ir lenkiszkių pamokslių czia nebus.

Krakų bažnyčioje yra „jubilejinis“ kryzius su lietuviszku paraszu; tai lenkberniai užsimanė nupirkti kitą su lenkiszku paraszu, o aną lietuviszkią iszvežti į Szibartoną koplyczią. Kunigams nesutikus ant to, lenkai norėjo prikalti savo kryzių nors ant zakristijos durų. Bet juos perspėjo nekoksai geras žmogus: ėmęs, nupirko kryzių su lietuviszku paraszu ir prikale prie zakristijos durų; tai lenkams nė nėra kur dėtis su savo kryziūm.

Czia žmonės nutarė siųsti praszymą pas carą, kad duotų spaudą. Buvo užmanyta, kad susiraszytų keletas valsezių, bet Eiriogalos ir Betygalos valseziai menkai davė paraszų — turbut, bijosi, kad nenubaustų už tai. Krakų valsecziuje raszosi labai apszčiai. Surinkus, kiek galima, paraszų, žmonės arba siųs prasz-

mą žigune, arba leis parinktą ir iszmintingą žmogų, kad įduotų praszymą asabiszškai carui.

Dvi kliosztoriaus merginos prijunko prie kunigo kamen-doriaus, kaip katės prie laszinių, taip jog negalima buvo atpratinti. Kliosztoriaus per-dėtinė, matydama, kad gero nebus, praszalino isz kliosztoriaus tas merginas, ir jos nežinia kur iszvažiavo.

Baigdamas, turiu dar pripieikti mažą žinutę. P. Zaborskis, dasizinojės, kad 10 „Ukininko“ num. raszo apie jį, davinėjo rublį, kad tik gautų pamatyt, kas tų raszyta. Pamatęs, gyrėsi, paduosias į redakciją, kad atszauktų, nes tų esant neteisybė paraszyta.

Pakaunietis.

Politiszkos žinios.

Pietinė Aprika.

Skaitytojai jau žino, kad 31 gegužio įvyko sutarimas tarp burų ir anglų vadovų, kurs padarė galą ilgai ir kruvinai kovai tarp Dovydo ir Galijoto. Jei sakysime, jog burų isz viso užmuszta 12 tukstanczių (neskăitome 15 tukstanczių užkankintų vaikų), tai iszeina sziteip. Idant užmuszti tik vieną burą, Anglijai reikėjo: 1) iszmesti 100 tukstanczių dolerių; 2) pražudyti du savo kareiviu (užmusztais); 3) visai atimti sveikatą nuo szeszių angliszkių kareivių. Vienų angliszkių oficerų žuvo ir liko be sveikatos 3959.

Ant galo, ta karė pasibaigė. Burai isz tikrųjų gali buti skaitomi pergalėtojais, nes sandaros sąlygos jiems iszpuolė tokios, kokių praszininkas neduotų apveiktai pusei.

Sutarimai yra toki:

1. Burų pulkai nuleidžia savo ginklus ir atiduoda visą kariszkią savo amuniciją. Ant ateities burai priima karaliaus Eduardo VII virszinybę, pripazindami jį už tikrąjį savo

vieszpatį.

2. Visi burai, esantieji už Transvaalio ir Oranijos rubezių, o teipgi visi suimtiniai, jei pasiduos karaliaus virszinybei, bus sugražinti namon, kiek galima greicziaus. Jų gyvenimas bus aprupintas.

3. Pasidavę burai nebus niekame nuskriausti nė ant liuosybės, nė ant savasties.

4. Priesz burus nebus keliamas nėjoks persekiojimas už įvykusius jų darbus; bus persekioti tik tie, kurie elgėsi praszingai kariszkoms tiesoms ir apie kuriuos jau pirmiaus anglų vadovas buvo praneszęs burų vadams.

5. Burų kalba bus vartojama mokslincyiose, jei to norės tėvai, o teipgi suduose, dėl geresnio atlikimo reikalų.

6. Burai galės laikyti ginklus ir szaudykles, paėmę pavelyjimą.

7. Kariszkią valdžią, kiek galima greit, užvaduos civiliszka administracija; vėliaus bus įvesta žmonių reprezentacija, kaipo pirmas žingsnis į savrėdystę.

8. Anglija nejiszko nuo burų nėjokių kasztų už karę.

9. Anglija duos burams 15 milijonų dolerių ant atstatymo farmų ir nusipirkimo naminių gyvulių. Jei reikės daugiau pinigų, tai per pirmuosius dvejetą metų valdžia duos paskolę be palukų, o paskiaus už palukus — po 3 nuo szimto.

Darbas ir kapitalas.

Prie angliakasių straiiko istorijos.

Lietuvius, kaipo didžiausioje dalyj angliakazius, turėtų užimti dabartinis abelnas straiikas kietųjų anglių apyrubėje. Turime kiekvienas suprasti, kad žmonės straiikuoja tik tada, kada jau daroma jiems aizski neteisybė, kada, kaip sako, užsėda ant sprando.

Szis straiipsnelis gal darodys szio straiiko priezastis, kurių matomai butų buvę galima isz-

vengti, jei kompanijos nors kiek laikytųsi teisybės.

Kad darbininkai iš savo pusės su geriausiu noru geidė be vaidų susitaikyti su kompanijomis — matėme iš paduotų unijos sąlygų. Kompanijoms atmetus teisingus darbininkų reikalavimus, angliakasių unija pasidavė net arbitracijos arba sutaikymo komitetui, sudėtam iš turtinčių ir galinčių; bet ir čia kapitalistų užsispyrimas perkirto kelią sutaikymui darbo su kapitalu.

Kada jau neliko nieko kito, — darbininkų iszrinktiniai suvažiavę apsvarstė klausimą iš visų pusių ir nutarė straikuoti už savo tiesas, tai-gi už pakėlimą mokesčių ant 20%, už 8 valandų darbą ir kitus menkesnius palengvinimus.

Tokiu budu, 12 d. gegužio prasidėjo milžiniškas straiikas, kuriame dalyvauja 147,651 kasyklių darbininkas; be to tą straiiką maž-daug atjaucžia kokia 50,000 darbininkų dirbančių prie geležinkelių. Vienų kalnakasių ir jų šeimynų skaitlius isznesz apie 600,000 ypatų, neramiai laukiančių užbaigimo tos nelengvos kovos. Kaip nuo pat civilizacijos pradžios viena luoma laikė pavergus kitas, — teip ir sziądien tą patį daro darbdaviai su darbininkais. (Jau net patys prispauostojai dabar pabugo, pamatę, kad jie visi sėdi po Morgano kumszczia — žiurėk straiipsnelį „Atitiko kaplys kotą“).

Kompanijos sako, kad jos negali sutikti su darbininkų reikalavimais, nes pinigiskas jų stovis esąs silpnas (reikia atminti, kad jie turi sudėję \$700,000,000 kapitalo į kietųjų anglių iszdirbystes). Norint sutikti su tais reikalavimais, reikėtų pakelti anglies prekę, o tą negalima daryti, nes tai užgautų visuomenę; o vėl nedaleidžia to ir lenktyniavimas su minksztomis anglimis.

Jie iszranda, kad angliaka-

siai labai lengvai dirba, turi didelį pelną ir kad nėra dabartiniam laike jokios priežasties straiikuoti. Darbininkai esą tai gauja neramių karsztuolių, kuriems niekas negali pritarti.

Perskaitę keletą eiluczių skaitlinių, patys matysime, keno padėjimas tikrai vargingas: kompanijų ar darbininkų.

Sztai ką parodo atskaita, paduota „Engineering and Mining Journal“, paremta ant officialiszko raporto Pennsylvania Bureau of Statistics:

1901 metuos Penusylvanijos anglių kasyklėse tapo:

užmuszta 874 darbininkai suzeista 1899 „

Kietųjų angliakasyklių atskaita už 1901 metus:

Anglies iszkasta tonų	59,905,951
Darbininkų dirba	147,651
Vidutinis skaitlius darbo dienų	194½
Zmonių užmuszta	573
„ suzeista	1243
Kartu suzeista ir užmuszta	1,756

Minksztųjų angliakasyklių atskaita 1901 metams:

Darbininkų dirba	117,602
Vidutinis skaitlius darbo dienų	216½
Zmonių užmuszta	301
„ suzeista	656
Kartu suzeista ir užmuszta	957.

Tas raportas paduoda sztai kokią žingeidžią faktų eilę: reikia tik suprasti juos:

Jeigu per metus 147,651 darbininkas iszkasė 59,905,951 toną anglies, tai reikėjo kiekvienam darbininkui iszkasti po 405 tonas per vienerius metus.

Kompanijos pardavė anglių toje vietoje, kur ji iszkasta po \$2,50 už toną; tokiaime atsitikime už 405 tonas gavo \$1,012,00.

Tas pats raportas parodo, jog tasias anglis iszkasė į 194½ dienų ir kad sulyginus visų darbininkų mokesčių, iszpultų jiems uzdarbio po \$1,28 ant dienos, arba \$248,32 ant visų metų.

Žinoma, nekurie daugiau uzdirbo, bet kiti dang mažiaus. Tai-gi nors uzdirbo \$248,32 į 194½ dienų, tacziaus reikėjo

darbininkui pragyventi 365 dienas. Tai-gi ant dienos jam pripuolė tik 69 centai.

Jeigu darbininkas iszdirbo anglies ant 1,012 dol. o gavo tik \$248, tai aiszku, jog kompanijoms atliko nuo kiekvieno darbininko po \$764, o viso apie 113 milijonų dolerių. Isztų pinigų, žinoma, dalis esti iszmokama įtaisymui kasyklių ir ant kitų reikalų; bet nežiurint nė to, turi atlikti jiems milžiniškas pelnas.

Dabar pažiurėkime, ką darbininkas veikia su savo uzdarbiu; pirmiausiai iszmoka mažiausiai \$3,00 ant mėnesio už gyvenimą, o paskui ant kitų reikalų; tokiu budu iszeina ant metų:

\$36,00 už gyvenimą
5,00 už aliejų
14,00 už paraką
6,00 kompanijos daktarui
187,00 lieka ant maisto, aprėdalo, įrankių, bažnyczios, draugyzečių ir visų kitų reikalų.

Gyvenant po tokioms sąlygoms, ar gi dyvai, kad kalnakasiai yra tokia „nerami gauja“?

Isz Geological Survey raporto pasirodo, kad su vienu parako bertainuku galima iszszauti 39½ tonų kietosios anglies arba 282 tonas minksztosios.

Vėl isz „Wall Str.“ finansizkų raportų matome, kad kiekviena geležinkelių kompanija, turinti kietų anglių kasytnes, turėjo didžiausią pelną 1901 m., nes uzdarbis, kasa ir procentai žymiai pasididino, ypatingai Penusylvanijos Lehigh Valley ir Readingo kompanijų; Delaware-Lackawanna & Western kompanija padidino savo direktoriui Truesdale algą: nuo dabar mokės dar \$10,000 už metus daugiau. Ir szejp visiems geležinkelio perdėtiniam algos tapo padidintos.

Žingeidu sulyginti metinę darbininko algą su padidinta direktoriaus Truesdale alga.

Idant uzdirbti tuos \$10,000 priedo, turėtų isztisus metus dirbti 40 darbininkų už tą mokesčių, kurią mokėjo 1901 m. Ir tas pats Truesdale nesidrovi sakyti, kad darbininkai esą sziądien laimingesni, negu kada-nors yra buvę; tik nemoką, girdi czėdyti pinigų, — tai tame ir esanti priežastis jų skurdo. Bet paduokime jam arba kitam tokiam ponui 69 centus ant dienos ir tegul jis sukrauja lobius, žmoniszka aprupindamas savo šeimyną.

Sztai ką „Boston Traveler“ sako apie straiiką: „anglies trustas (kompanijos) abiem pusėm piauja: iszczulpia ir darbininką ir anglies naudotoją; ir vienam numusza užmokesčių ir kitam pakelia prekę. Tie pasiputėliai-monopolistai atsisako pavesti iszriszimą klausymo kad ir atsakancziausiam, koks yra ant svieto, darbo tribunolui. Anglies ir mėsos trustai yra tai plėszikai-dvynucziai, nes abu yra įstatymų prieszininkai ir abu kriminaliszki suokalbininkai, kurie eina priesz draugijos gervę ir laimę“.

Žingeidu yra dirstelti į žinias apie straiikus, kurias padavė Suv. Valstijų Darbo kamisorius, Carrol W. Wright, 6 num. „North American Review“.

Isz tos atskaitos matome, jog 1900 m. Suvienytose Valstijose buvo 1779 straiikai; juose dalyvavo 505,066 darbininkai; vidutiniai ėmus, kiekvienas straiikas tęsėsi 23 dienas; straiikuotojai gavo paszelpos nuo savo unijų ar kitų organizacijų \$1,434,452; darbininkai iszlaimėjo pilnai 46½ procentus, tai-gi arti pusę visų straiikų; isz dalies, tai yra ne visus reikalavimus, iszlaimėjo 20½ procentų, tai-gi penktą dalį; nieko nelaimėta — 33 procentus.

Daugiausiai straikavo namų statytojai, kurie per 20 metų yra perleidę 4,440 straiikų;

juose dalyvavo viso 665,946 ypatos; anglių ir kokso darbininkai per tą patį laiką perleido 2,515 straikų, kuriuose dalyvavo 1,892,435 darbininkai; metalų išdirbėjai yra pakėlę 2080 straikų, kuriuose dalyvavo 511,336 ypatos; drapanų gamintojai perleido 1,638 straikus, kuriuose dalyvavo 563,772 darbininkai; tabako dirbėjai yra turėję 1,509 straikus, kuriuose dalyvavo 251,096 darbininkai; transportacijos straikų buvo 1,265, kur dalyvavo 484,454 ypatos. Tai gi šitie šeszi darbo užvada i yra pakėlę didesnę pusę straikų per tuos 20 metų.

Didesnė dalis straikų kilo, užsigėidus darbininkams padidimo mokesties ir sutrumpinimo darbo ilgio, arba priešinantės sumažinimui algos. Didesnė pusė (beveik du trečdaliai) visų straikų, kilusių dėl šzītų priežasčių, tapo išlaimėta darbininkų.

Iš visko reikia spręsti jog ir dabartinis angliakasių straikas bus darbininkų išlaimėtas. Vienog, ant visada pasilik nepajudintu didis klausimas: kas ir kada atlygis tas sunkias aukas mūsų tėvams, broliams, sunums, kurie už tą nelemtą pinigėlį — šeszias deszintis devynis centus ant dienos — ilgus metus vargo, o dabar, kada nuo jų ir tą menką uždarbį atima, turi su gailėsčiu žiurėti, kaip pasenę jų tėvai ir paczios su vaikelių pulkais laukia alkanų dienų; su karzciu jausmu jie mato, kad tik dėl duonos kąsnio jie yra paaukavę savo gyvastį nepasotintam kapitalo godumui...

Dr. J. T. Želvienė.

Straiko atgarsiai.

Tarp laikraszčių.

Visi laikraszčiai visokiose kalbose paszvenczia daug atydos didžiam angliakasių straikui; rimtesniejie angliszki žur-

nalai, kaip „North American Review“, „Public Opinion“ ir kiti patalpino placzius straipsnius dėl straiko priežasties. Išz lietuviszkų laikraszčių placziaus paduoda žinias apie straiką „Saulė“, kuri (kalbėdama kitoj vietoj apie mėsos trustą) iszranda, kad „nėra teisingystės ant pasaulės“. „Žvaigždė“... na, „Žvaigždė“ nepritinka raszyti apie tokius prastus dalykus, kaip darbininkų vargas... Ir kam kartinti sav saldų gyvenimą? Kas kita „nelaimingiejie mulai“ ir „vargszės žiurkės“. „Žvaigždė“ beveik ant pusantros placzios skilties (N. 23) apgailystauja mulus ir žiurkes; ypacz tai, kad darbininkams straikuojant, žiurkės pasiliko mainose bemaisto ir turės, vargszės, žuti, arba suėsti kita-kitą. Tai mat: nė žiurkės be to darbininko neiszminta. Tes žiurkės turbūt dabar geriaus už žmones pajuto, kad reikia buti dėkingu „puslėtam delnui“, isz kurio „Žvaigždė“ moka tik tyeziotis. **Boikotuoja skebus.**

Plymouth'e visos krautuvės, visi saliunai, barsdaskucziai ir kiti užsiėmėjai isz savo noro boikotuoja skebus: dabar tiem žmonėms, kurie yra pardavę savo brolius, sunku ką-nors gauti; visi žiuri į juos, kaip į draskanczius vilkus. Tiek tik gerai, kad tų „szaszų“ Plymouth'e labai nedaug.

Szauni mergina.

Wilkes-Barre, Pa. pana Lizzie Kelfer, kuri buvo susiziedavus su tulu maszinistu isz angliakasyklių, sugražino savo jaunikiui žiedą ir atmetė jį dėlto, kad jis neina isz draugės su straikuojancziais darbininkais, bet dirba kompanijoms.

Išz mintingie vaikai.

Wilkes-Barre, Pa. daug vaikų užsispyrė neisiai mokslinczias, kadan-gi jų mokintojų tėvai pastojo skebais; į tulą mokslincziaz, kur yra du toki mokintojai, 3 birzelio atėjo tik 6 vaikai.

Merginos uz darbininkus.

Wilkes-Barre, Pa., 3 birzelio isz ryto, buvo prisėdusių į strytkarį merginų, važiavusių dirbti į fabriką; dasizinojusios, kad tam pacziam kare važiuoja keletas szaszų (skab'ų), jos liepė konduktoriui sustabdyti karą ir visos iszlipu sakydamos, kad jos niekad nėvažinėsiant tokiu karu, kuris važioja „szazzus“; jos pasivėlino į darbą ant pusės valandos.

Skebo biamas.

Plymouth, Pa., du lietuviai St. ir V. turėjo nesmagumą per vieną skebą. Skebams rengiantės iszvažiuoti į darbą nuo gelezinkelio stotės, St. buk kalbinęs vieną pažįstamą vaikina neiti prieszingai darbininkams. Szits pasiskundė kompanijū policistams, kurie suėmė St. ir kitą lietuvį V. Vienog, pas skvajerį dalykas virto kiteip: abu lietuviai paleisti, kumszczios samdininkai suaresztuoti, o aną skebuką gaudo constable'iai. Szitas skebas yra lietuvis, kurs iszszizadėjo lietuviystės ir pavirto į lenką. Iszgama, kurs gali parduoti savo motiną, dar greicziaus parduos savo brolius. Skebauja, kaip girdėt, teip-gi jo brolis ir szvogeris.

Pirmašzudymo szuvis.

Ties Wilkes Barre, Stantono kasyklėje, 5 birzelio, pusiau devintą vakare, „anglies ir gelezies policistai“, pasamdyti kompanijū, perszovė 12 metų vaiką Charles McCann; vaikas buvo 30 pėdų toli nuo užtvoro ir nieks jams nebuvo sakęs, kad atsitrauktų toliaus. Tas žvėriszkas darbas sukėlė tarp darbininkų didelį truckszmą: susirinko į 3000 straikuotojų ir butų sugriovę viską, o kaltininkus nubaudę, jei pavieto policija nebutų slapta iszgabenus tų kumszczios samdininkų. 4 kaltiniukus laiko apkaltus, o visi kiti kompanijū policistai Wilkes Barre pa-

metė savo vietas. Vaikas iszautas į krutinę ir jo padėjimas pavojingas.

Ir bosai

susipranta.

Maxwell kasyklėje N. 20 bosai atsisakė dirbti, jei juos sergės suvaryti isz visur valkatos, vadinami „anglių policistais“; bosai teisingai sako, kad straikuotojai, jei pyksta, tai pyksta tik ant tų valkatų, o ne ant bosų, kurių nieks nespyrė straikuoti. Kasyklės N. 11 firebosiai visi isz vieno pametė dirbę ir kasyklė dabar visai sustojus.

Apgavo ateivius.

Viena kompanija prisigaudė 70 ateivių-slovakų stacziai tada, kada jie ką-tik buvo atkeliavę į Ameriką. Pasodinę į atskyrius karus kapitalistai atvezė juos skebauti į Van Wycle kasyklę. Viens isz tų „grenhorn'ų“ pabėgo per tą spygliuotą užtvarą ir, pasiekęs Hazletoną, papasakojo straikutojams, kaip su juo atsitiko: jis tvirtina, kad jam bebėgant, kas-žin-kas szaudė į jį isz užpakalio. Nėra abejonės, kad ateiviams nežinant, juos pargabeno į kasykles.

Bosai straikuoja.

Kasyklėse tarp MtCarmel ir Alaska 26 antra-bosiai pametė visur dirbę 5 birzelio nuo pat ryto; Philadelphia & Reading Coal Co. kasyklės patvįs vandenu; tuotarpu dirba tik superintendentai ir klerkai, bet vargiai iszgelbės kasykles nuo aptvinimo.

Abudunori

monyti.

Senatorius „Marcus Aurelius Hanna“ antrukart nupleszkėjo į Washingtoną, idant pasikalbėti su Thedy Roosevelt'u, shakhand'er'iu, kurs spaudzia galijotams delnus, o mažiukams sprandus. Mat, Hanna, tariamasis darbininkų draugas, geidžia prezidento pagelbos, idant apmonytų darbininkus ir užbaigtų angliakasių straiką ant gero kompanijoms.

Prez. Roosevelt pats ne paikas ir negraibstys žarijų isz liepsnos keno-kito naudai. Roosevelt yra pats užmanęs padaryti „netikrus maneversus“ prieš anglių carukus, kad užpelnyti kapitalistų pritarimą, o drauge apmonyti darbininkus: jis nori pakelti skundą prieš anglies trustus. Žinoma, bus teip, kaip yra su mėsos trustu: mui-
lo puslė.

Pildytojas ne-įstatymų.

Szerifas Jacobs isz Wilkes-Barre, Pa. grąsinasi, prasysiąs gub. Stone, idant atsiųstų kariumenės pulkus, jei dar sykį atsitiks teip, kaip buvo atsitikę 5 birželio ties Stantonio kasykle (žiurėk augszcziaus). Tam szerifui negana vienų valkatų, kurie szaudo nekaltus vaikus. „Vienybės“ iszleistuvės buvo praszyta, kad ji pagamintų tam szerifui lietuviskus apgarsinimus, kur jis draudžia darbininkams rinktis į kruvą ir vaikszezioti netoli kasyklių, o už tai grumoja jiems bausme. Buvo paklausta: ar kokia konstitucija (respublikos arba valstijos), arba nors pavieto parėdymai duoda szerifui tiesą teip varžyti darbininkus? Ant to klausymo negauta nėjokio atsakymo. Turbut, teisingo atsakymo nė neturi.

Pabėgo.

Į Pottsville buvo partraukta isz New Yorko ir Philadelphiajos visokių valkatų už policistus ir pliumpuotojus; anądien 50 isz jų pametė darbą ir iszbėgo atgal į tę, isz kur juos buvo atneszęs nelemtas vėjas. Liko tik keletas nelaimingų „nuparkėlių“ (skebų).

Geležinkelio darbininkai isz vieno.

Freeland, Pa., 8 birželio, geležinkelio darbininkai buvo suėję į susirinkimą ir nutarė: „Esant straikui kietosios anglies apyrubėje, mes, dirbantieji ant Delaware, Susquehanna

ir Schuylkill geležinkelių, atsisakome tarnauti ant tų trukių, kurie vesz „anglies ir geležies“ policiją, szerifo deputatus arba neprigulinezius į uniją darbininkus iki tėsiasi dabarnyksztis straikas“. Tarnaujantieji prie Lehigh Valley geležinkelio nutarė nevežti minksztosios anglies.

Elektrika prieš žmones.

Pasakoja, kad Wilkes Barre apielinkėje nekuriuos dratų tvoros, kuriomis aptvertos kasyklės, užtaisytos elektrika; žmogui dasilytėjus prie drato, gali ant vietos užmuszti.

Nukentėjo už tėvus.

Wilkes-Barre, Pa., tuloje dirbtuvėje dirbanczios merginos pareikalavo nuo savo perdetinio, kad jis praszalintų nuo darbo tas merginas, kurių tėvai eina skebauti: turėjo praszalinti.

Angliakasiai vaziuoja kitur.

Pagal praneszimą vice-prezidento 1 distrikto Ad. Riskevycziaus, per paskutines keturias savaites iszkeliavo kitur jieszkoti darbo arba grizo į senąjį krasztą mažiausiai 48 tukstancziai kalnakasių.

Isz Amerikos.

Darbininkai už socialistą.

Mieste New Castle, Pa., renkant 27 geguzio miesto valdžią, angliakasiai padavė savo balsus už socialistą — dailydę J. W. Slayton, ir szits tapo iszrinktas, gaudams 89 balsus virszaus, į sąnarius „Select council“.

Senatas prieš darbininkus.

Įstatymų fabrikoje, kurią priimta vadinti Senatu, nuo tulo laiko eina klausymas apie pripažinimą asztuonių valandų darbo ilgio tiems darbininkams, kurie dirba valdžios dar-

bavietėse; tą klausymą pasiuntinių butas jau perleido, o dabar svarsto Senato komisija. Atsiųsti nuo kapitalistų delegatai (sudžios ir lawyer'iai), sako, kad reikalauti, idant darbininkai dirbtų tik 8 valandas ant dienos, esąs „socialistiskas, nekonstitucijonaliskas ir neteisingas“. Senato komisijai toks aiszkinimas patiko ir Senatas bene ir szį sykį tą įneszimą atmes, kaip buvo jau kartą atmetęs.

Gera roda.

„Wilkes Barre Times“, 30 geguzio, paduoda trumpą patėmyjimą, semtą isz tulo New Yorko laikraszczio: „Kongresmanai, kurie netiki Shattuc'o įneszimui, turėtų buti pakviesti pasiubuoti savo kiskzas Ellis Island'o (keselgardės) prieplaukoje nors kokią kiaurą savaite; tegul jie tokiu budu prisiziuri ateiviams. Kad varžyti-tai varžyti“.

Atitiko kaplys kotą.

Padejimas Suv. Valstijose yra sziaudien toks, kad visi tur-tai, per yvairias suktybes ir nelegaliskas (prieszingas įstatymams) kombinacijas, subėgo į keletu szimtu žmonių rankas. Tų milijonierių rankose guli visas szalies likimas; jie czia yra karaliais, galingesniais už tikruosius karalius, ką sėdi ant sostų. Valdžia nuo žemiausios iki augszcziausios yra nekas kita, kaip tik kapitalo bernas.

Matome tai ant dabartinio angliakasių straiko: keletui milijonierių užėjo naravas — ir szimtai tukstanczių darbininkų neturi tiesos dirbti, nors žmonės to darbo trokszta. Kapitalistai ant kiekvieno žingsnio laužo, trempia po kojų ir niekina szalies įstatymus, o valdžia ir sudas nedrįsta pakelti balso. Įstatymai liekti negyva litera.

Iki kapitalistai varė savo reikalus kiekviens sav, sky-

riam, tai visuomenė ne teip skaudžiai atjausdavo sunkią jų slogą. Tankiai jiems parsieidavo varžytis tarp savęs, lenktyniauti ir kenkti kitskitam. Bet nuo tulo laiko kapitalistai pradėjo risztis į teip vadinamus „trustus“ arba sindikatus; padarę trustą, visi laiko vieną ranką, paskiria vienokią užmokestį ir teip toliaus. Lenktynių dabar negali buti: jei kas ir norėtų eiti lenktyn — tai niekad neatsvers suvienytos kapitalo galybės. Todėl sziaudien trustai teip drašiai ir tiesiog begėdiszkai elgiasi. Kaip Rusijoje caras, tartum erkė, įleides visus savo szerukus į draugijos kuną, graužia jį, — teip lygiai sziczia kapitalistai siurbia gyvastį ir pajiegą isz milijonų prakituojančių žmonių. Kaip caras nenuleidžia nė vieno truptelio isz terioniszku savo tiesų, iki gyvai isz jo su krauju neiszlupsi, — teip lygiai darozia pasiputėliai — dolerio carukai.

Paimkite labai prastą dalyką: ko reikia, idant dabar prasidėjęs didelis straikas užsi-
baigtų į vieną akies mirksnį? Idant 200 tukstanczių darbininkų galėtų vėl pelnyti: sav — duoną, o kapitalistui — tur-tą? Reikia labai mažo daigto: mainierys nuo tonos anglies gauna 26 centus uždarbio, o lėberys 17 centų; kapitalistas gaudavo gryno pelno už toną anglies 117 centų; kad kapitalistas pasakytų mokėsiąs nuo dabar mainieriui 31 centą, o lėberiu 21 centą už toną (buvo reikalauta dar mažiaus), — tai butų po straikui; o kapitalistui ir tada liktų 108 centai gryno pelno nuo kiekvienos tonos. Rodos, tai yra penėti karveliai, kurie patys į gerklę lekia. O vienog, kapitalistai, užsinaravyję, nenori ne kalbėti apie tokį sutaikymą mokes-ties. Jie iszranda už geresnį daigtą samdyti visokius nuparkėlius (skebus), kurie lai-

dokauja, kada darbininkai prakaitauja, o paskui parsiduoda darbininkų nevydomams; kapitalistai velyja mokėti didelius pinigus visokiems valkatoms, kuriuos sujieszko New Yorko, Philadelphijos ir kitų didelių miestų urvuose; tiems valkatoms moka algas, kad jie padėtų sferifams bausti darbininkus ir erzinti juos; kapitalistų klapeziukai paleidžia iš kalėjimų neatsėdėjusius prasikaltėlius, kuriuos kompanijos pastato, kaipo sferifo pagelbininkus; kapitalistai paperka nemažai laikraščių, kad jie meluotų ant darbininkų.

Tikru sutvertoju trustų yra Pierpont J. Morgan. Jis sugriebė po savo ranka didžiausius, užsiėmimus: plieno dirbtuves, geležinkelius, anglies kasykles, o dabar nori suvesti į trustą laivų kompanijas.

Valdydamas viską, Morgan turėjo supainioti pinigiskus trustų reikalus, nes netikėtai, 1 birželio, turtinciai, ką gyvena ant Wall street New Yorko, subrusdo ir, rinkęsi po kelis syk, ant galo paleido įsvietą išgasties klyksmą: „per daug įtekmės vienam žmogui“.

Patys milijonieriai užmėtinėja Morganui, kad jis nori karaliauti ant visų; jie kaltina Morganą, kad jis įpainiojo kompanijas į didelį straiką, kurs negali iszeiti ant gero kapitalistams; jie prikisza Morganui, kad jis užtraukė ant Amerikos Vokietijos ir Anglijos kapitalistų piktumą; ant galo peikia Morganą už tai kad jis nori suvienyti svetimas laivų kompanijas.

Milijonieriai, pabuge, klausia, ar vienas žmogus gali varyti tokią daugybę reikalų? Jie atspaudino tamtyczia plakatus, ant kurių stovi: „per daug įtekmės pas vieną žmogų“. Tuksantcziai tų plakatų iszmėtyti po New Yorką, 500 egz. iš-

platinta Bostone, o nemažai nuvežta į Londoną.

Pasirodė toliaus, kad Morgan yra apsergėjęs savo gyvastį savo paties kompanijoje „Morgan securities“ ir kad apsergėjimo suma isznesza daugiaus, negu Anglijos karaliaus.

Tokiu budu „atitiko kaplys kotą“. Morgan suės tuos storapilvius nuo Wall street, kaip jie ėda darbininkų gyvastį. Gelbėkimės! — klykia jie, bet rasi jau per vėlu.

Protokolas

17 Seimo

Susiv. Lietuvių Amerikoje

Laikyto Boston'e, Mass.

21, 22 ir 23 Gegužio, 1902 m.

Telegramai, siųsti 17 seimui su linkėjimais.

Nuo draugysčių.

Plymouth, Pa. May 21.

Motinių szirdys, trokszdamos laimės savo vaikams, jaučia, kad jus padėsite kertinį akmenį jų ateities gerovei.

Plymoutho Lietuvaiczių Draugystė.

Waterbury, Conn. may 20.

Lai gyvuoja seimo delegatai, mūsų tauta ir tautiszkas Susivienijimas. Szalin su dvasiszkais ir ekonomiszkais skriaudėjais. Tada tik broliszka meilė, vienybė ir sutikimas. Ura delegatams!

11 kuopa Susivienijimo.

Edwardsville, Pa. may 20.

Garbingi delegatai 17 seimo. Tenebuna nesusipratimų tarp Lietuvos sunų, o jie patropis numylėtai tėvnei nupint rožių vainiką. Lai gyvuoju 17 seimas.

1 kuopa Susivienijimo.

Philadelphia, Pa. may 22.

Varde „Tėvynės Myletojų Draugystė“ siuncziu kuoszirdingiausius velijimus, kad Susivienijimas augdamas ir bujodamas pajiegtų daugiaus naudingesnių ir prakilnesnių darbų nuveikti. Taigi tegyvuoja grynai tautiszka organizacija, iszsiliosavusi isz po demagogų globos. Tegyvuoja mus žmonelių susipratimas!

Vincas Daukszys,
T. M. D. virszininkas.

Waterbury, Conn. may 21.

Tegyvuoja lietuvių tauta. Laimingos ateitės tautiszkam Susivienijimui, kuris terupinas dėl visų lietu-

vių. Tebun gėda visiems buvusiems Susivienijimo intrigantams.

Lietuvos Sunų Draugystė.

Forest City, Pa. may 20.

Sveikinam delegatus, linkėdami gero. Darbuokitės naudingai. Lai gyvuoja mus tauta.

2 kuopa Susiv. L. A.

Plymouth, Pa. may 21.

Szventi tėvynės balsai tegul aiskiais aidais atliepia jusų krutinėse. Plymoutho dainininkai pritaria tiems balsams.

V. Kudirkos Dainininkų Draugystė.

Waterbury, Conn. may 20.

Tegyvuoja tautiszkas Susivienijimas be romiszkų kunigų. Linkėjimai dėlei delegatų. Lai gyvuoja mūsų tauta broliszkoje meilėje ir vienybėje. Teatraliszka Draugystė.

Plymouth, Pa. may 21.

Tegul gyvuoja Susivienijimas tautiszkas ir 17 seimas, pakaiszytas broliais delegatais. Tegul jums sekasi pakaiszyti tėvynę Lietuvą ir suraminti jos sunus ir dukteris, kurie vaitoja po sunkiu jungu. Tegul szis seimas buna szviesa dėl Lietuvos. Darbuokitės, broliai, visą sanvaitę.

37 Dr. D. L. K. Vitauto.

Waterbury, Ct. may 20.

Lai gyvuoja seimas! Tę buna garbė tiems, kurie trokszta gerovės ir sutikimo. Tenebuna vietos neteisymbi ir vienpusystei.

Lietuvos Sunų Draugystė.

Waterbury, Ct. may 20.

Tegyvuoja Lietuva, Susivienijimas ir seimo delegatai! Szalin su dvasiszkais globėjais. Tada meilė, vienybė ir sutikimas. Darbininkai S. Kazimiero krautuvės.

Boston, Mass. may 31.

Życzymy pomysłności i pracy nad rozwojem Susivienijimas Lietuvių. Niech żyje Litwa!

Związek Młodzieży Polskiej
w Bostonie.

Nuo Redakcijų.

Mahanoy City, Pa. may 20.

Tegyvuoja lietuviszkas Susivienijimas! Tegul priguli į jį lietuvis kiekvienas. To velina isz szirdies Redaktorius „Saulės“.

D. T. Boczkaskas.

Plymouth, Pa. may 20.

Siuncziam garbingiems delegatams broliszka pasveikinimą ir gražius velyjimus. Tikimės, jog įkvėpsite į Susivienijimo konstituciją stiprią, o drauge ir prakilnią dvasią, kuri bus pamatu laimingesnei lietuvių ateicziai.

„Vienybės“ Redakcija.

Nuo pavieniu ypau:

Waterbury, Ct. may 21.

Lai bun garbė jums, garbus delegatai. Linkių iszmintingo surėdymo įstatų mūsų garbaus Susivienijimo. Lai nebuna jame vietos skriaudėjams mūsų tautos, iszgamoms ir vien tik sav garbės jieszkotojams. Atskambėjo pas mus balsas, jogei pradžia labai graži.

K. Kazemėkas.

New Britain, Ct. may 21.

Teisybe, iszmintimi ir meile sėkit sėklą lietuviszkos ateitės. Gyvenk Susivienijimas amžinai!

Kun. J. Žebrius.

Waterbury, Ct. may 22.

Garbus didvyriai! Mes, duonkepių kompanija, velyjame geresnės ateitės tautiszkam Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Reik mums farmų, malunų ir miltų lietuviszkų — ne žydiszkų. Ura! lai gyvuoja Susivienijimas! Kur vienybė, tę tvirtybė!

T. P. & Co.

Plymouth, Pa. may 20.

Pasveikinimas 17-to seimo delegatams! Prakilnios pasaulės dvasios skrieja jusų tarpe, linkėdamos sandaros, nepriegulmybės ir laisvės!

Dr. Johanna Želvienė.

Waterbury, Ct. may 22.

Įmylistoms ir darbsztiems mūsų broliams. Metai sukako nuo persiskyrimo. Saulė praszvito ant Susivienijimo. Darbas ir vienybė, tai mūsų galybė. Lai gyvuoja per amžius ta mūsų stiprybė! Garbė jums, garbus tautiecziai ir delegatai! Romos kojų minėjus jau pergalejus, bus lengviaus kvėpuoti ir tautiszkai darbuotis. Aczių už narsią kovą!

V. J. Užkurys ir J. T. Danisevyczia.

Plymouth, Pa. may 21.

Pasveikinimas seimininkams! Tverkite ant tvirtos uolos tautiszką Susivienijimą ant visados.

Ona Alytienė.

Waterbury, Ct. may 20.

Lai gyvuoja mūsų tauta, Susivienijimas ir seimo delegatai. Szalin su skriaudėja's, ypacz kunigais. Tada meilė ir vienybė!

Jonas Zemantauckas,
Ex-delegatas 16 seimo.

Philadelphia, Pa. may 20.

10 kuopa S. L. A. sudedam gerus velyjimus 17 seimui S. L. A. Tegyvuoja guodotini delegatai, tegyvuoja 17 seimas, tegyvuoja S.L.A.!

Jonas Sungaila,
Kazys Unika,
Simas Arbaszauckas.

Philadelphia, Pa. may 22.

Garbus jus tautiecziai, kurie iszrovėte usnes nuo lietuviszkos dirvos

per praėjusį Gegužio mėnesį. Tegyvuoja S. L. A.

Prezidentai Giedorių Draugystės bei Dramatizkos Draugystės N. Czeledinas ir Kost. K. Unika.

Lost Creek, Pa. may 20.

Lai buna garbė jums, tautos pasiuntiniai! Lygybė pripažinta Lietuvos vaikams tautiškoj organizacijoj.

N. Bridickas.

Pittston, Pa. may 21.

Lai gyvuoja tautiškas Susivienijimas! Lai gyvuoja guodotini delegatai! Lai griuva jezavitai.

Kaszuba & S. A.

Minersville, Pa. may 21.

Lai gyvuoja laisvas tautiškas Susivienijimas išsiliuosavęs iš po kunigijos jungo draugė ir 17 seimo delegatai! Szalin su rymijonais bei italijonais!

V. Ramanauckas, V. Krantauckas ir G. Merkevyčius.

Scranton, Pa. may 21.

Tegyvuoja tautiškas Susivienijimas! Szalin su kunigais, ardytojais gerovės.

Vardan kuopos

J. Kubilius.

Carnegie, Pa. may 21.

Tegyvuoja Susivienijimas ir delegatai 17 seimo! Liucsybė dėl visų S. L. A. sąnarių!

Jos Revett.

Lowell, Mass. may 21.

Velydams geros kloties ir gero apsvartymo Susivienijimo pamatų. Lai gyvuoja laisvas, tautiškas S. L. A.! Szalin su despotizmu!

A. Jankauckas.

Sekanti telegramai visi iš Waterbury'o, Conn.

Tegyvuoja seimas, teviszpatauja tvarka ir vienybė tarpe lietuvių! Lai išnyksta asabiszkumai.

V. K. Kenausis.

Garbus tautiečiai! Asz nuo savęs linkiu, kad kunigus priimti tik tuos, kur yra parapijų komitetai, kur yra santaika tarp sąnarių. O kurie nesutinka, tai szelauk! J. T. Denikis.

Szirdingi velyjimai garbingiems tautiečiams, delegatams 17 seimo. Gero pasisekimo ir iszmintingo surėdymo visų reikalų mūsų tautiško garbaus Susivienijimo. Lai gyvuoja Susivienijimas kol pasaulė stovės gražiausioj ramybėje. K. Kazemėkas.

Garbus didvyriai, atmeskit romizkus ardytojus, tironų pritarėjus. Lai gyvuoja mūsų Susivienijimas be jokių kliuczių!

V. J. Užkuryš.

Jūmylistoms garbiems delegatams Susivienijimo. Lai gyvuoja mūsų organizacija be perstojimo! Garbė mūsų didvyriams už iszkovojimą laisvės!

Ona Užkurienė.

Garbus didvyriai! linkime jums kuogeriausios pasekmės apgiinime Susivienijimo. Ginkite Sus. visoms pajiegomis nuo Romos užpuolų.

Ona ir Vincas Užkuriai.

Iszgirdome balsą kaipo griastinio, kad pradžia pasekminga isz priezasties darbszečių ir nenuilstančių mūsų didvyrių. Garbė jums tautiečiai, kurie kovojate už laisvę ir vienybę.

V. J. Užkuryš.

Geriausios kloties dėl seimo! Isz kunigų tiktai tuos priimt, kurie su mumis, o daugiau ne!

J. S. Jeszinskas.

Garbingiems Susiv. delegatams! Lai gyvuoja mūsų Susivienijimas be jokių kliuczių. Atmeskite ardytojus ir ginkite nuo skriaudikų mūsų Susiv. visoms pajiegoms. Vanduo ar ugnis, ar žaibas, neperstokime kovoję.

J. T. Danisevyčia.

Garbus didvyriai! Linkiu jums geriausios iszlaimos apgyinime Susivienijimo. Remkite krutine, atjausdami tėvynę!

P. V. Stepanavyczia.

Garbiems Susivienijimo delegatams! Aidas atskambėjo, kad kova labai pasekminga dėlei darbsztumo mūsų didvyrių. Lai gyvuoja mūsų Susivienijimas ant visados!

A. Bartuszka.

Uzbaigdami didį seimą teip gražios kloties ir sutikimo, brolystės, garbus delegatai lai neužmirszta szeziolikto seimo iszgamoms Susivienijimo ir tautos, skriaudikams, ypatingai mus penimiams, isztart nupeikimą. V. Kanausis ir K. Kazemėkas.

Phila., Pa. may 22.

Gyvokite delegatai pilni liucsybės. Smakams jau truksta galybės.

J. Butkus.

Minersville, Pa. may 23.

Ant užbaigimo seimo linkime visiems delegatams ir Susivienijimui geros kloties. Lai auga ir bujoja kvietka mūsų tautos.

V. Ramanauckas, J. Krantauckas, G. Merkevyčius ir S. Mikalavyczius.

Ant galo tapo perskaitytas rasztas J. I. Griesziaus, kuris mokinas Ruskin'o Kolegijoj, Trenton, Mo.

Susiv. Centraliszkais Virszininkais tapo iszrinkti:

Prezidentu: M. Valentinavyczia.

1917 N. Main str.

Scranton, Pa.

Vice-prezidentu: J. Tareila,

677 N. Riverside

Waterbury, Conn.

Sekretorium: T. Astramskas,

732 S. Front str

Philadelphia, Pa.

Kasierium: T. Pauksztis,

123 N. Main str.

Pittston, Pa.

Knygium: V. Daukszys,
1224 S. Hancock str.
Philadelphia, Pa.

Apiekunai } J. Gudaitis
kasos } 112 Vine str.
Plymouth, Pa.
J. Kazakevyčia
1150 Wyoming Ave.
Pittston, Pa.

17 Seimo virszininkai:

Seimo prezidentas V. Kaunas.

Sekretoriai { P. Mikolainis
S. Dominaitis.

PATAISYMAS KLAIDOS: 38 kuopa Susivienijimo Lietuvių Amerikoje isz Brooklyn, N. Y., paduodama savo užmanymus 17 seimui, ant galo tos paczios popieros paraszė ir paliudyjimą savo pasiuntiniui p. K. Balczioniui. Kitos visos kuopos savo pasiuntiniams paliudyjimus raszė atskyriam, ant vienos popieros, o užmanymus ant kitos. Tokiu budu, tapo praleistas p. K. Balcziono paliudyjimas pateko į užmanymų popieras ir netyčia p. Balcziono vardas isz suraszto pasiuntinių 23 num. „Vienybės“, nes tas suraszas buvo padarytas pagal paliudyjimus. Dabar tą pataisome, perziurėję paliudyjimus ir tokiu budu iszeina, kad viso pasiuntinių ant 17 seimo buvo 66.

P. Mikolainis,
17 seimo rasztininkas.

Aitriausias klausymas.

Tuo aitriausiu ir skaudzių-skaudziausiu klausymu mūsų draugijoje yra sziaudien reikalas szelpti lietuviszką besimokinanczią jaunumėnę. Ką davė mums *praeitis* — mes žinome, nes kramtome karczius jos vaisius *dabartyje*; jeigu dabartis, skaudziai pamokinta, nesigriebs paskutinėmis savo pajiegomis į tvėrimą geresnės tautai *ateities*, — tai renkimes už atlikusį skatiką pastatyti savo tėvynei ir sav apsilėdėlių antkapį.

Tauta be intelligencijos negali buti gyva, kaip negali buti gyvu kunas be galvos. Tai yra toji spēka, kuri ir aiszkiais ir neregimais keliais stumia žmonių draugiją pirmyn. Ta intelektualiszkoji galybė buna iszreiksztija žmonių reikalavimų. Tautos intelligencija yra (bent gali buti) tuo žiburiu, kuris apszviečia

kelius ir parodo tiesesnij isz jų. Lietuviai turi tos tikrosios intelligencijos, sulyginant, labai nedaug. Ant galo, tuose placziuose dirvonuos, kuriuos reiktų tautai aparti, intelligentų spēkosiszklydę, iszsimėtę po vieną ir eidamos yvairiais keliais, nepataiko sutverti galingesnės itekmės ant tautos progreso. Butų kiteip, jei tos intelligencijos, ir kiekybėje, ir kokybėje butų: viena — apstesnės, antra — augsztesnės. Toji intelligentų dalis, kuri persiimtų tikru troszkimu tarnauti tautai (tuo pacziu žmonijai), be abejonės, pastumėtų mūsų pryszakį. Nesykį sakėme ir dabar atkartojame: tauta, kuri nepataiko žengti drauge su svieto progresu, žuva; ji palieka tik atminimą — tarpais gražų, bet visada liudną.

Ir teip, mums reikia intelligentų darbininkų.

Nebutų teip skaudu, jei lietuviszkoji tauta butų dvasiszka ir protiszka sunykus, kad ji jau butų iszsekus ir negalėtų vaisinti didzių protu ir prakilnių dvasia ypatų. Matome, vienog, atbulai: daugybė intelektualiszkos galybės slepiasi net pacziuose liaudies žemumose. Bet tie buinus diegai nuvysta, negavę isigauti į ardvesnij orą ir platesnij srytį. Kiek prakilnių troszkimų, kiek augsztų plasnojimų, kiek placzių pasistengimų turi nuleisti skaudzioje negalėje savo sparnus! To Lietuvoje nesuskaitysi. Nesuskaitysi nė tų, kur lietuviai gyvena, atsiskyrę nuo savo tėvynės.

Jautri skaitytoja ir sumanus skaitytoja! Paimk į rankas ploną knygutę, kuri vadinasi „Nebepirmas“ (jos recenziją rasi 22 „Vien.“ ir 17 „Lietuvos“ num.). Perskaityk ją, tikrai atsidėjęs; jei tav tas paveikslėlis nesuspaus szirdį rep-lėmis, — tu esi negyvas žmogus, tu esi vaikszečiojantis automatas.

Ir daug tokių jaunikaiczių, kaip apraszytas toje knygutė je, slankioja po Lietuvą ir kitas žemes, isztroszkę mokslo ir szviesos.

Duokime tą jiems! Duokime, kokiais tik galime budais!

Szelpimui besimokinanczios jaunumenės jau sutvertos yvairios organizacijos, bet visos pavieniui silpnos, nesusiżinanczios tarp savės ir tarpais priesztaraujanczios kita kitai. Seniausia bene bus „Żiburelis“, susitvėręs po Rusijos jungu ir isz dalies Prusų Lietuvoje. Antraja yra „Motinėle“, iszdygusi Amerikoje. Treczioji „Auszra“, susiorganizavusi teipgi Suvienytose Valstijose pereitų metų gale. „Tėvynės Mylėtojų Draugystė“, pernykszcziuose nutarimuose, teipgi nusprendė sutverti prie savo kasos izdą szelpimui jieszkanczių mokslo lietuvaiczių. Tokiu budu turime keturias organizacijas, pøstacziusias savo siekiu nesztiti pagelbą apszvietimui jaunosios kartos.

Teisingai „Lietuva“ sako (21 num.), kad teip iszsiblaszkus spėkoms, nieko geresnio atlikti negalima; reikėtų visas tas pajiegas suvienyti. Tikėtis, kad „Motinėle“ eitų vienu kelius u kitomis trimis svietiszkomis organizacijomis, tuotarpu negalima; dėlto reikėtų suvienyti nors trijų svietiszkcijų organizacijų darbus. Ir isz tikrųjų: jei viena organizacija nežinos, ką daro kita, — tai tankiai gali pakilti nesusipratimai — ir visas darbas gali pavirsti į bergždžią. O, jug, iszteklius visur labai ir labai menkas. Žemiaus paduodame: 1) toje mislyje iszleistą „Auszros“ atsiliepimą, 2) isztraukas isz „Żiburelio“ įstatymų, ir 3) isztrauką isz „Tėvynės Mylėtojų Dr. Įstatų“.

Vienog, szeip ar teip virs dalykas: susivienys tos organizacijos ar nesusivienys, — raginame savo brolius ir sese- ris dėti savo skatiką, „kur kam

patinka: ar į „Żiburelį“, ar į „Motinėle“, ar į „Auszra“, ar į „Tėvynės Mylėtojų Draugystę“. Kiekviens skatikas ras tamtikrą paskyrimą. Dar sykį sakome: žmonija, žengdama pirmyn, nelaukia atsilikusių: ji peržengs per mūsų lavonus ir eis neužtvenkta srove pirmyn, pametus mus prapulties bedugnėje. Kiekviens skatikas yra brangus, kiekviena dovanėlė atnesz gausius vaisius.

Neužmirszkim, jog tuos skatikus grąžiname ne kam kitam, tik savo *Motinai*.

Żiburelis.

(Isztrauka isz įstatymų)

§ 1. „Żiburelis“ stato sav už siekį szelpti mokslan einanczius neturtingus lietuvius ir lietuvaites, —

a) ką su nauda darbuojasi ant lietuviszkos raszlaviszkos dirvos.

b) ką turi dovaną prie dailiųjų mokslų: architekturos, tepliorystės, muzikos etc.

Pasarga 1. „Żiburelis“ ap- rubeżiuoja savo veikimą nurodyta dirva tik tuo tarpu. Atsiradus isztekliui, „Ż.“ szelps apskritai visus tuos mokintinius, ką darbuojasi ant tautiszkos dirvos sziokiu ar tokiu budu.

§ 2. Kandidatas į szelpia muosius turi buti perstatytas draugystės komitetui vieno isz sąnarių, su nurodymu to kandidato darbų, curriculum vitae, ir jo gyvenimo.

§ 3. Apie szelpimą ko—nors ir apie budą szelpimo sprendžia komitetas, kuris, pasibaigus metams, iszduoda atskaitą isz savo darbų priesz visuotiną susirinkimą; tą atskaitą siunczia į savo archyvą į užrubežę, o „Varpe“ apgarsina atskaitą, nenurodant įsakmai suszelptųjų vardų.

§ 4. Sykį gavęs paszelpą negali buti nuo jos atstumtas be svarbių prieżasczių.

§ 5. Suszelptasis „Żiburelio“ augintinis, igijęs kokią—nors vietą ir materialiszkai sustiprėjęs, privalo sugrąžinti savo skolą draugystei.

§ 6. Suszelptieji, pabaigę savo mokslą, privalo apsigyventi Lietuvoje, arba bent apversti savo mokslą tėvynei ant naudos.

§ 7. Sąnariai draugystės gali buti vyrai ir moters — dori, isztikimi. Priėmimas į sąnarius priguli nuo 2 sąnarių — priedanczių ir komiteto — primanczio.

§ 8. Priederystė sąnario — mokėti į draugystę po 5 rub. kas metai ir rinkti aukas szelpimui besimokinanczios jau nuomenės.

„Żiburelio“ *Vyriausybė*.

Adresas siuntinėjimui aukų:

Dr. J. Basanovicz,
a Varna, Bulgarie.
(Isz „Varpo“)

Maisztai Rusijoje.

— Dabar, Maskvos kalėjime Taganka sėdi 18 oficerių ir 300 szeip kareivių, kurie, liepianz szauti į sukilusius žmones, pasiprieszino valdžiai ir neszovė. Ką su jais toliaus padarys — dar nežinia.

— Pakilus Rusijoje žmonių sumiszimams, tankiai atsitaiko, kad paprastų pulkų kareiviai atsisako szaudyt į „maisztininkus“; už tai kazokai, ne-lyginai žvėrys, puola ant žmonių: spardo, bado, plaka, kajoja ir kaip tik įmano, kanki na. Orenburgo kazokų sotnė (teip, kaip pėstininkuos rota) Charkove gavo tokį pagyrimą nuo divizijos generolo Bibikovo: „Prikaz (prisakymas) 10—tai raitelių divizijai. Charkov, 12 gruodžio 1901 m. Už puikų komandieravimą ir tvar-ką sotnės, kada ji buvo paves-ta policijai, idant numalszinti studentus, iszreiszkiu savo padėkavonę Orenburgo kazokų pulko pulkauninkui Agapo-

vui, vyresniems oficerams, sotnės komandierui ir visiems ponams oficerams. Smarkiems kazokams sakau „acziu“ ir prisakau pavaiszinti kiekvieną isz jų puse stiklelio (czarkos) degtinės“. Mat, tie kazokai pergalejo savo kraują: kas užmuszė brolių, kas draugą, kas pažįstamą....

— Petropilėje, Vasario mėnesyje, iszvarė isz Szlisselburgo tvirtynės rusiszką revoliucjonistą Trigoni; jis buvo pasodintas dėlto, kad jo namuose suėmė 27 vasario 1881 m. Želiabovą, kurs surengė nužudymą caro Aleksandro II; nors Želiabovas buvo suimtas, bet jo padavadytą darbą iszpildė 1 kovo 1881 m. jo draugai, ypacz Sofija Perovskaja. Iki 1884 m. Trigoni sėdėjo Petro-Pavlovskoje tvirtumoje, o paskui perkraustė jį į Szlisselburgą. Dabar jis iszvydo dienos szviesą, nematęs jos lygiai dvideszimts metų; bet Trigoni ne visai paleido, — jį nuvarė dabaigtį amžių ant salos Sachalino, kur paprastai varo arsziausius galvažudzius.

— Isz Vilniaus jau yra praneszta, kad tulas Hirsz Lekert szaudė į Vilniskį satrapą, generolą von—Wahl. Dabar ateina naujos žinios, kad susilaukė teisingos bausmės ir karszcziausias von—Wahl'o pagelbininkas, policijos kamisorius Konczewski: tulas darbininkas teip smarkiai režė jam per galvą lasda, kad Konczewski vos gyvas susmuko ant žemės. Socijal—demokratiszkoji partija Vilniuje iszleido savo atsiliepimą, kuriame sako: „mes nenorime laistyti žmonių kraują, bet jei tas didelis užsidegimas, kurs verda tarp darbininkų dėl teip baisių baudų, apsi-reiszkia priedartos darbuose, tai atsakymas krinta ne ant mūsų, bet vienat ant von—Wahl'o ir jo pagelbininkų“.

— Viatkos gubernijoje, dirbtuvėje, vadinamoje „Votkinskij zavod“, 4 balandžio, apie

2000 darbininkų, vieton eiti į darbą, suėmė dirbtuvės perdėtinį ir nusivedę ant rinkos, pareikalavo, kad jis pripažintų darbininkams asztuonias valandas darbo ant dienos ir padidintų mokesčių; ilgai tas perdėtinis spyrėsi, bet ant galo davė darbininkams rasztą, kad iszpildys jų reikalavimus. Tą patį vakarą atpleszkėjo prokuratorius su policijos virštininku ir suėmė pravadyrius. Bet ant rytojaus darbininkai iszliuosavo suimtuosius, sugriovę policijos asesoriaus namus. Tada valdžia partraukė kariumenę, kuri numalszino straiką; 35 darbininkus kapojo kancziukais, tarp kitų ir vieną studentą Petropiliszkes dailos akademijos. Nuo darbo atstatyta 40 darbininkų, 8 sėdi kalėjime.

— Pietinėse Rusijos gubernijose ėjo į maisztus apie 80 tukstanczių kaimiecių.

— 28 balandzio Kaune buvo įtaisyta didelė demonstracija dėl geguzinės darbininkų szventės. Priesz tą dieną pasisekė iszmėtyti po miestą daugybę laksztelių su apgarsinimais, teip jog visas miestas žinojo apie rengiamą manifestaciją. Paskirtą dieną didėji gatvė buvo pilna žmonių, per vis darbininkų. Policija laksztė po gatves, bet į vakarą dviem szimtam darbininkų pasisekė susirinkti vienoje vietoje ir apszaukti savo reikalavimus: liuosybės ir tiesų. Viens persirėdęs žandaras prikibo prie tulo darbininko, tada žmonės gerai pagrudo tą sznipuką. Ant gatvių, laike demonstracijos, buvo suimtos 24 ypatos.

— Vilniaus miestas darbininkų dienoje (1 geguzio) iszrodė kaip karės laike; visomis gatvėmis valkiojosi kareivių patrolės; ties parako krautuvis buvo pašatyta dviguba sargija.

Psykologija.

(Žiur. 23 num.)

Kitos ypatos nedarba, iszgalvamos reikalą, tik seka savo ypatingą tuolaikinį pajautimą; laiks nuo laiko jie „prisipildo jausmingumu“, tai gi atbulai veikia tai, kas turėtų būti szalto, iszmaningo apszvarstymo vaisium. Paveisdan: po naminės karės Amerikoje, buvo likę daugybė visokių sutriuėjusių kariszku laivų ant Missisipi upės. Nekoksai karsztuolis užsimanė pasistatyti isztų visų gruvėsių szeip laivą — vaziojimui pardavinių. Isz vieno pasinaudojo vieną, isz kito kitą dalį ir sztai laivas parengtas, plaukia: patikęs priesz atplaukiantį kitą laivą, nori jį pasveikinti; paleido garą per szvilpynę, bet laivas sustojo, nes tas žmogus isz karszto užsidegimo pamirszo, kad viso garo reikės: arba laivui stumti arba szvilpynei vartoti. Ir teip buna su daugybe žmonių: jie visą energiją ir pajiegą sunaudoja panasziam karszcziavimui.

Mokslas pats per savę nesutvėrė nieko naujo; jis vien iszplėtoja ir tobulina jau esančias žmogaus proto pajiegas su paproczių pagelba. Paprocziai perkeiczia sunkų, alsinančių, lėtai nuveikiamą darbą — į smagų, lengvai atliekamą ir spartų.

Jaunumenės negalima iszmokinti, privedant kokius abelnus principus, iszpasakojant, arba patarlių-patarles privedant: silpnas jų protas negali sugaudyti jų prasmės ir pritaikyti praktiszka prie kasdieninių aplinkybių.

John Locke puikiai iszsitarė, sakydamas: „augant vaikams, reikia duoti daugiau laisvės, kad jie patys mokėtų daugiau savę vesti. Kadan-gi nėjokis szviestojas negali nuolatos juos lydėti; jo szviestoju turi būti sutverti ir jame įkūnyti tvirti ir nesvyruojanti pa-

procziai ir principai. Tą mes, kaipo tėvai, turėtume uždaboti, kaipo vienatinį, teisingą, vertą didžiausios mūsų atydos ir apszvarstymo klausymą, jeigu geistume gerovės savo vaikams. Tai-gi geros patarlės, rodos ir privadziojami doros principai, nors bus omenyje įbriežti, negelbės nieko, jeigu mūsų darbai bus kitoki ir praktiszka pripratįsime vaikus prie kitokio pasielgimo”.

Niemeyer teip lygiai sako: „Pratinimas kudikių nuo pat mažens prie tvarkos, szvarumo, padorumo ir žmoniszkumo atsizymės visos ateities gyvenime. Czia yra pirmi jų civilizacijos žingsniai. Pamėgsta tvarką, ir juo recziaus yra progą parodyti blogus palinkimus, tuo veikiaus ir blogus paproczius pamirszta. Tie blogieji paprocziai teip nyksta, kaip kad nyksta nevirtamos fiziszkos pajiegos.

Reikia kuo ankscziausiai pratinti jaunumenę prie didžiausio skaitliaus naudingų darbų, idant priprastų juos dirbti automatiszka, iszven-giant vien tokius, kurie fiziszka arba moraliszka mūsų sveikatai gali kenkti.

Paskirstant smulkmenėles į paproczio rubežius, užvaduojame protą; ir juo daugiau užvaduojame, tuo daugiau laiko ir energijos paliekame iszdirbimui originaliszku sujungtinių proto processų.

Prof. James sako: „nėra nelaimingesnės ypatos per tą, kuri, visada abejodama, be tvarkos (paproczio) dirba; kuriai kiekvienas darbelis reikia ypatingai apszvarstyti. Tokia ypata pusę laiko suaikvoja, iszgalvojant arba apgailint tą, kas turėtų būti joje, kaipo įgintas paprotys, ant kurio tiek daug atydos nereikėtų atkreipti”. Kaip kalvis sukrauja ant rankos, kuri kujį kilnoja, tvirtus raumenis, arba moters pripranta ant nugaros arba galvos neszioti sunkias

nasztas, — teip ir mes, vienval bandydami, galime priprasti prie visokio fiziszko, kaip ir protiszko, darbo.

Garsingas kalbininkas Demosthenas pergalejo silpną savo sveikatą ir netobulą balsą. Neregė-nebylė Laura Bridgeman pasiekė augsztą intelligencijos laipsnį, vienval naudojama dalytėjimo pajautimą. Ir visa slapta yra tame, kad netrukdam darbą, isztisai sistematiszka dirbo.

Herbert Spencer sako: „nė kasdieninis prakalbėjimas, nė nepildomi pavysdziai, tik vien darbas, kilantis isz sulyginan-czių pajautimų pagimdo moraliszkus paproczius. Kuo tankiaus ant ko atydą atkreipsime, tuo mažiaus pajiegos reikės pridėti, atkartojant tą darbą, arba lengviaus iszgalvosime”. Stengiantės užvesti naują paprotį, nereikia nė kartą praleisti progą, kol nejutoms atsikartoja.

Skirtybė tarp moraliszku paproczių ir užgyvento protin-gumo — yra aiszki dvipusė kova, kurioje kiekviena pusė geidžia pergalėti. Czia nereikia nė kartą praloszti, kadan-gi netikusiai pusei iszloszus, susitramdo daugybė pasekmių praloszusiai pusei. Ir vyriausia pasarga czia yra ta, idant sutaikyti abi tas prieszingas pajiegas teip, kad viena isz jų įgytų nepertraukiamą pasekmių eilę, pakol atkartojimas ant tiek sutvirtina ją, jog gali drąsiai kariauti su prieszinga-ja pajiega po yvairiomis sąlygomis”.

Bahnsen sako: Reikia nesvyruojant, nesidairant, iszmokti tvirtai žengti tiesum, siauru takeliu, pirm negu perdirbsi savę. Tas, kuris kasdieną naujus siekius sav pramano, yra panaszus drąsuoliui, kuris, pribėgęs iki grabei, sustoja, sugrįžta įsibėgėti ir vėl atbėgęs iki grabei, sustoja, vėl grįžta įsibėgėti, bet niekad dos neszoka.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviėnė.

Nuo Draugystės „Auszros“.

Pereitos nedėlios dieną, 1 d. birželio, aptiekų D-ro Graiczuno, laikytas buvo susirinkimas draugystės „Auszros“, užsidėjusios szelpimui besimokinancios augštesnių mokslų lietuviszkos jaunuomenės. Ant paminėto susirinkimo likosi iszrinkti virszininkai draugystės: prezidentu — Dras Graiczunas; finansų sekr. — A. Lalis; sekr. susineszimams — Szernas; kasierium — A. Olševskis.

Ant minėto susirinkimo, tarp kitko, likosi nutarta susineszti su esanczia Europoj panaszia draugyste „Žiburėlis“ ir „Tėvynės Mylėtojų Dr.“ ir apkalbėti, ar negalima bus susijungti visoms, kadangi pasidalinus į smulkias organizacijas, negalima svarbesnių mierių nuveikti; tankiai gali iszpulti, kad vieną besimokinantį ant syk szelps kelios draugystės, o už tai ne isztesės suszelpti kitų, užsipelnusių ant suszelpimo.

Draugystė gavo jau kelis atsiszaukimus nuo reikalaujanczių paszelpos ir isztikro suszelpimo vertų, bet dėl stokos pinigų, nuo ateinanczių metų nutarė tik vienai dukteriai užsipelnusių tėvų paskirti stipendiją po 10 rub. ant mėnesio. Pinigai draugystei labai reikalingi, todėl ji atsiszaukia į lietuviszką visuomenę, meldama padėti jai atlikti kuo geriansiai teip svarbius mierius arba aukaujant po kiek kas isz gali, arba prisiraszant prie jos, kaipo sąnariai; geistina butų, kad kiekvienoj lietuvių apgyventoje vietoje tvirtųsi kuopos szitos draugystės. Draugystė atidaro fondą szelpimui besimokinancios jaunuomenės ir kvieczia prie aukų; vardai aukautojų ir jų aukos bus garsinamos laikraszcziuose. Draugystės kasoje yra tik 53 dol., taigi per mažai ant atlikimo teip svarbaus mierio.

„Auszros“ Dr.
(Isz „Lietuvos“)

Kunigija ir svietiska valdzia

(Margi piešiniai).

Sutaisė ir apgarsino

P. Medekša.

(Tąsa.)

nihilistais. Jis pats man apsakinėjo, netikėtai atidengęs savo širdį, kad, jaunas budamas, jis prielankus buvo „Žeme ir Valiai“.¹⁾ Gal buti nuo tų jaunystės svajonių ir nieko nepasiliko, apart atminimų, — aš ne visazinantis Dievas, — nežinau, negaliu išmanyti, bet užsiliko stoka rimtų ir tvirtų pažiūrų, neįgalėjimas stropiai atlikti Maskolijos viešpatystės užduotį. Nežiurint į tą visą, ką aš mačiau, girdėjau, datyriau, neabejoju, jog mano sanurėdžiai yra ištikimi carui. Bet aš nepripažįstu, kad vien maskoliai galėtų buti ištikimais valdonui... Aš darodau, kad ir mes įsigalime teip-gi buti ištikimais savo valdonui: aš atmetu tą išskirtiną monopolį ištikimumo sostui, kurį yvairiais budais nori pasilikti vietiniai maskoliai. Jiems reikalingas tas monopolis: duoda daug naudos, reikalingi nuolatos skundai, melagingi negalimi liežuviai, reikalingos socialistiškos ir tautiškos partijos. Žiurėti ant to viso per pirštus, nepastebėti; šildyti sav rankas ir kišenių. Kaip sav nori, sunku tokius pasielgimus pavadinti tarnyste carui. Atsiradus žmogui viešai ištraukančiam šitą monopolį iš nevertų rankų, tuojau visi sukyla, tikėdamos, jog ant jo vietos priims kitą, kurį lengviaus galės nuveikti. Prakilniausias Tamista! Dogmatai ir pamatai katalikų bažnyčios žinomi visai plačiai pasaulei, žinomi maskolių vyresnybei ir ypatingos priežiūros ir kontroliaus, lygiai kaip matematika ir kiti mokslai, nereikalauja.

Ir jeigu, saugok Dieve, pradėčiau skelbti naują mokslą, anatema (prakeikimas) bažnyčios, anatema Kristaus užkristų ant manęs; be to žinoma yra mano meilė maskolių tautos ir viešpatystės. Už tą visą aš skaudžiai kentėjau ir kenčiu. Ar gi jau nėra galima išgelbėti manę nuo negražios nužeminančios ir bedorios priežiūros. Jeigu aš neištikimas žmogus, tai manę neverta leisti į gimnaziją, o jei ištikimas, tai kodėl aš negaliu buti lygus su kitais?.....

....Aš tikiu vien į Dievo žodžio galybę ant paklydusių žmonių protų ir širdžių. Ir aš dirbau, kiek ištesėjau, tyliai kentėjau ir meldžiaus, iš tikros dušios atleisdamas visus išjuokimus ir paniekinimus, „nes nežino, ką daro“. Ir nors aš vienų-vienas, o prieš manę baisybės

1) „Žemė ir Valia“ — yra tai užginta maskolių draugystė, kuri norėjo pagerinti varguolių buseną. Ponai ir caras baisiai ją persekiojo, ir už mažiausias pažintis su atrastais jos sąnariais baudavo.

priešų, bet ne spēkoj Dievas, o teisybėj.... Aš viską pasakiau“.

Šiauliai 3 kovo 1900 m. J. Rodzevyčia.

Pridėta prie direktoriaus mergaičių gimnazijos N. 214.

Rodzevyčios raštas pabaigtas. Ko jis nori — pasakė jis pats. Ir tai yra tikros jo mislys, neprimeluota, — tą visą stygavoja jo darbai. Jis dejuoja, kad jam, kaipo lenkui, negalima buti pastatytu ant lygės su žandarų, o jis trokštų įgyti ir tą tiesą. Bet pakol vyresnybė jį prašalino, nes per daug pradėjo šaukti apie klausumą carui, apie jo dorybes ir teisybę: tas viskas pakreipė klausytojus į kitą pusę ir vyresnybė, pamačius, jog jis tik suerzina nenorom, dar pakursto žmones prieš vyresnybę begėdiškais savo melais, prašalino jį. Prašalino svietiška valdzia, o ne vyskupas, kuris visuomet jį užstodavo; ne draugai-kunigai, bet pats maskolius, kuriam jis pasirodė netikusiu agentu ir žandarų. — Rodzevyčia baisiai persekiojo visąką lietuviszką, persekiojo visas kitas knygas, kuriosėjo prieš valdzia, ponus ir... kunigus. Visas tokias vadinavo bedieviškomis ir apgynimui Dievo kviesdavo žandarą. Tai tav ir tikras krikščionis! Bet gal kas pasakys, jog tai lenkelio darbas, vieno žmogaus darbas? O jug matome, ką skelbė popiežiai; panašiai, ant jų žodžių, pasiremdami, prižadėjo dirbti Vilniaus, Žemaičių ir Seinų vyskupai; teip-pat dirbo ir skelbė Rodzevyčia. Bet mes turime panašių dalykų ir lietuviskų rašliavoje, teip baisiai valdzios persekiojamoje.

III.

Lietuviški klerikalai.

Šv. Povylas laiške į romėnus sako: „kiekviena dušia teklauso augštesnės valdzios. Nes nėra vyresnybės, kuri nebutų nuo Dievo. O kurios yra, tai visos Dievo įstatytos. Tai-gi kas priešinasi vyresnybei, priešinasi Dievo parėdymui. O kurie priešinasi, tie įgyja sav prapultį, Nes perdėtiniai yra ne dėl baimės gero darbo, bet pikto. O nori nesibijoti valdininko? Daryk, kas yra gero: o turėsi pagyrimą nuo jo. Nes jis yra Dievo tarnu dėl tavo gero. Bet padaręs ką pikta bijokis, nes ne be priežasties turi kardą. Yra Dievo tarnu: keršytoju tam, kas daro blogą. Todėl iš reikalo bukite padonais, ne vien dėl rustybės, bet ir dėl sąžinės. Nes delto mokečius mokate, kad yra Dievo tarnai, tam tarnaujantieji. Atiduokite visiems, kam ką kalti esate: kam mokestį — mokestį, kam maitą — maitą, kam baimę — baimę, kam paguodoną — paguodoną“ (Rom., XIII, I-7). Toliaus randame kitą vietą: „Tarė Jezus: tai-gi atiduokite, kas ciesoriaus — ciesoriui, o kas Dievo — Dievui“ (Mat., XXII, 21).

Tie šventraščio žodžiai ir kiti jiems panašūs yra pamatu kunigijai mokinti, kad žmonės klausytų svietiškos valdžios. Ant to pasiremdamas, popiežius iškeikė sukilusius prieš maskolių carą lietuvius ir lenkus; ant to pasiremdamas šnipinėja kun. Rodzevyčia ir dar reikalauja užmokesčio, kaip matėme iš jo laiško, už savo darbus; ant to pat pasiremdama, rašo ir dirba lietuviška kunigų ir klerikalų partija.

1883 m. pasirodė Tilžėje laisvamanių išleidžiama „Aušra“. Jau iš pat pradžių buvo nurodytas kelias, iš kur atsirado pas mus bėdos ir vargai, nurodytas buvo reikalingumas atsiskirti nuo maskolių caro, sulenkėjusių bajorų, mus slėgiančių, nuo tarnaujančių ponams ir carui kunigų. Jau tuomet subrusdo klerikalai arba kunigų partija, kuri iškeikė tą srovę neramių žmonių, nepripažįstančių carą Dievo pateptiniu. Tuomet ir buvo parašyta: „Vieno Žemaičių kunigo paskutinis pamokslas“. Parašyta ta knygutė lenkiškoj kalboj, o paskui išversta į lietuvišką, bet atspausdinta buvo vienoje tik lietuviškoje. Pirmą kartą atspausdinta Amerikoj, bet tų daug buvo išmesta, todėl perspausdinta ji buvo visa Prusuose. Šita knygutė išreiškia visus kunigų norus, rodo, ko klerikalai mums velyja, kokią ateitį lemia, kokius įrankius žada vartoti įvykdinimui savo norų. Įrankiai aiškiai nurodyti viršminėtoj ištraukoj iš Sventraščio: taikumas ir tylėjimas. Žinoma, iš to išveda: reikia kantriai mokėti mokesčius, dar į ranką pabučiuoti rinkėjui, nes jis Dievo tarnas, pasiuntinys, gal dar ir atlaidus apturės. Reikia mylėti carą, ištikimai tarnauti jam, stoti į karę su jo priešais, prašyti nuo Dievo sveikatos, visokios laimės, apgynimo nuo priešų, apšvietimo ir pripildymo gausiomis Šventos Dvasios dovanomis, maištų nekelti prieš carą, Dievo pateptą, nes maištus kelia bedieviai, kadangi „visi caro ir svietškų galybių prisakymai ir parėdymai, kurie nepriešingi yra prisakymams Dievo ir šventos katalikiškos bažnyčios, teipo gi prigimtiems Dievo parėdymams ir teisybei, turi būti viernai išpildyti, kaip prisakymai paties Dievo“. 1) Caras iš Dievo mylestos uždraudė mums spaudą, todėl neprivalome nė knygelių skaityti, išskyrus dvasiškas, apie Dievą, kur yra parašyta, jog reikia klausyti Dievo pateptinio ir vietininko. Čia, pasiremdami ant klausimo carui, klerikalai nori, kad mes pasiliktumėme tamsus, kaip pečiaus kakta, klausydami dviejų Dievo vietininkų: popiežiaus ir caro. „Viešpats Dievas, kaip danguje ant angelų

ir šventųjų padėjo Galybes, Kunigaikštystės, teip ir ant žemės, ant žmonių pastatė vyresnybes dvasiškas ir svietiškas, duodamas joms galybę ir valdžią, idant valdytų žmones, darytų parėdymus, teisybę, sudą ir užlaikytų tvarką. Kaip danguje angelai ir šventieji pildo Dievo parėdymus, teip lygiai ant žemės reikia klausyti perdėtinių, popiežiaus ir ciesaoriaus pastatytų, išpildyti jų liepinus ir parėdymus“. 1) Tik Dievas turi daugiaus vietininkų. Ir yvairus tie Dievo vietininkai: visoki netikėliai, stabmeldžiai, atskalunai, kreivatikiai, o katalikų tik keli visoj pasaulėj. Kodėl-gi teip? Ar-gi Dievas nėra visagalintis, kad pastatyti visur dievobaimingus katalikus ant sosto? Kodėl jis visur leidžia persekioti savo avelės? Kodėl-gi šv. Jonas evangelistas pavadino Neroną, Romos ciesaorių, baisų persekiotoją krikščionių, po kuriuo nužudyti tapo šs. Petras Povyilas, — pavadino jį Antikristu? 2) Ar-gi ir Antikristas-Neronas, ir kiti teronai vis tai Dievo pateptiniai? Aš mislyju, nė kunigas teip netiki. Bet jie teip sako dėl svieta akių, kad užlaikyti vienkart su karaliais ir ponais prastus žmones šventuose savo naguose. Jeigu kunigai laikytų karalius už Dievo įpėdinius, vietininkus ar pateptinius, tai nebutų pasirupinę nužudyti keletą karalių, kaip antai prancuzų karalių Euriką IV, Vylių Oraniškį ir kitus, o užmošėjus šitų tikrai išmintingų karalių pakėlė į šventuosius. Popiežiai viduramžyje iškeikdavo tulus karalius, kad nemokėdavo aniems mokesčių, o padonams liepdavo neklausyti tokių karalių. O jug mokėjimas algos ar dovanų popiežiams nieku nėra surištas su Dievo mokslu; be to, kaip mokina kunigai, karalius yra, kaip ir popiežius, Dievo pateptiniu ir tokiu budu jam lygiu! Tada popiežija buvo galinga ir iškeikdavo tuos, kurie klausydavo netarnaujančių popiežiui karalių; o dabar nebeteip: popiežija nupuolė, nustojo viešpatystės, nė vieno karaliaus nebegąsdina prakeikimais, bet užtat dabar keikia tuos, kurie neklauso karalių: mat, nori su jų pagelba atnaujinti savo karalystę ir praplatinti savo įtekme. O karaliai remiasi ant ponų, todėl kunigija išvien su ponais, žandarais, karaliais persekioja tuos, kurie eina prieš anų neteisybes, persekioja keliančius maištą, socialistus, mokslinčius, apšvietimą. Tartum teisingas Dievas tapo jau pikta dvasia, kuri mėgsta nelaimės, bėdas, neteisybes ir persekiojimus. Dievas nepersimainė, bet vien kunigija. — Pakol pasiremiau ant „Paskutinio pamokslas“. Bet tai nėra

Instatai „Tév. Myl. Dr.“

(Isztrauka).

1. „T. M. D.“ mieris yra iszleisti lietuviszkas moksliszkas knygas ir platinti apszvietimą.

2. Draugais gali buti kiekvienas lietuvis ir lietuvaite be skirtumo.

Visi draugai turi lygias tiesas.

9. Draugystė, pagal iszgalę, suszelpis pinigiszka beturezius, einanczius mokslan.

„T. M. D.“ prie centraliszkos kasos atidaro fondą szelpimui besimokinanczios jaunumenės. To izdo atskaitos bus vedamos skyrium.

Atsiszaukimas dėl pagelbos į „T. M. D.“ turi buti paliudytas mokslo draugų.

Pajieszkojimai.

Pajieszkome sąnario, Stanislavo Cziuzo, paeinanczio isz Kauno gub., kuris 1899 m. sudėjo tris svarus sterlingų akcijų; antri metai, kaip iszvažiavo isz Skotijos, gyveno Chelsea, Mass. Amerikoj. Meldziamė atsiszaukti ant žemiaus padėto adreso dėlei atsiemimo savo pinigų. Jeigu-gi neatsiszauktų į 6 mėnesius, turės buti iszbrauktas isz sąnarių skaitliaus. Lietuviszka Maistų Draugystė „Sandara“ L-d 148 Maru str. Wishaw, Scotland

Kazys Vasiliauckas pajieszkau savo brolio, Petro Vasiliaucko, paeinanczio isz Suvalkų gub., Vilkavisztkio pav., Pajevonio val., kaimo Dabravolės. Pirma buvo Anglijoj, o dabar 11 metų kaip Amerikoj. Jis, ar kas isz tautiecių malonės suteikti man žinę, nes turiu labai svarbų reikalą.

Kazys Vasiliauckas,
4 Gray str. Silverton,
E. London, Eengland.

1) Visi tie žodžiai ir tiems pavėdus paimti iš knygutės: „Paskutinis pamokslas vieno žemaičių kunigo“, pusl. 74-85. — Peržiurėtos ir visos jos melagystės jau nurodytos tapo „Varpe“ NN. 11 ir 12 m. 1900, ką velyjame perskaityti.

1) „Pamokslas“, p. 74.

2) Apokalipsis, XIII, 1-8.

(Toliaus bus).

Gegužio mėnesį s. m. atkeliavo į Suvienytas Valstijas iš Europos 90 tukstancijų ateivių; dar tokio didelio skaitliaus į vieną mėnesį niekad nebuvo; iš tų ateivių 750 valdžia sugražino atgal į savo krasztą.

Gražus pasiskaitymas!

Yra išėjęs atskiriomis knygutėmis Marijos Radzeviciutės apysaka „Žemių dulkiš“ su tos garsingos rasztininkės paveikslu. Velyjam savo skaitytojams apsipazinti su taja apysaka, kuri perstato žmonių gyvenimą ir tautišką pabudimą Lietuvoje. Gaunama „Vienybės“ išleistuvėje už 50 centų. Skaitymo yra 226 puslapiai.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct.
 Grabnyčių žvakė. Flamandų tautiška pasaka. Vertė J. B. 10 ct.
 Vardan Teisybės. Kalba W. Liebkne hto. 10 ct.
 Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.
 Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32.
 Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
 Dvasiški apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiškus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
 Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzura, i usl 81, prekė 25c
 Lietuviška Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
 Lietuviška Chrestomatija, išleista p. E. Volterio. 1,40
 Juszkos žodynas 2,00
 Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
 Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
 Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
 Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
 Parsidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
 Baudžiava Lietuvoje 15c.
 Darbininkų Balsas 15c.
 Szirdis žmogaus 15c.
 Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.
 Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'ą 25c.
 Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsiginti 10c.
 Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c
 Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczių 10c.
 Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
 Ukiszkasis kalendorius ant 1902 n. etų 15c.
 Trumpas Katekizmas 10c.
 Gyvenimas szv. Izidoriaus 25c.
 Stacijos arba Kslvarija 10c.
 Maldelės szv. Ražaucziaus 10c.
 Atminimas didžio Jubilejaus arba budas apturėjimo atlaidų 10c.
 Į naują dvideszimtą amžių įvedimas -5c.
 Gramatyka Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszkai \$100.
 Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, isz leidimas 25c.

Lietuviszki kriaucziai!

Siuvame steliuotus siutus, czystinam ir prosinam visokias drapanas; uzlaikom konogeriausius tavorus visai už pigią prekę; siutų prekė nuo \$7,50 iki \$25,00, kelinės nuo \$2,25 iki \$9,00. Atėjęs kiekvienas mūsų tautietis galės atrasti visokio skyriaus materijų naujausių madų, teip, kaip didžiausiam sztore ant Market gatvės.

Prilaikom materijų apie 950 visokių skyrių; mes iszradom tas vietas, kur galima konopigiausiai nupirkti tavorus, teip, kaip ir svetimtaucziai, delto-gi mes galime patarnauti už pigiausią prekę dėl savo tautiecių, kurie pas mus apsilankys, bus isz to kiekvienas užganėdintas. Nepamirškite szito adreso:

J. Poszka ir J. Gusauckas,
 1323 S. 4-th str.
 Philadelphia, Pa.

Lietuviu užėiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugei laikau uzkančzius ant stalo per visą dieną. Teipgi parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir už pigiausią prekę. Siuncziu pinigų į visas svieto dalis Lietuvis, atkeliavę isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą priėmimą.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirškite atsilankyti reikale.

Petras Lipavyczia.
 LUZERNE, LUZ. PA.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause prekę.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo
 Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszto, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuviszką, 2 Lietuva 3 Lietuvis. Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesą pasiekirti sau viena isz augszcziaus minėta laikraszczių ir sykiu su steliunku tur danezt man laikraszczio varda.

Kas nenori arba negali atsistai pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul sfunczia \$1.00, bet nemažiau, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neiszeitenka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su drangu per pusę, o abudu džiaugsis pasi nandoje isz szitos mato ofertos.

Lietuvis, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia einsti per Money Order, arba registravotai gramatol. Adreauokite sziteip:
M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.

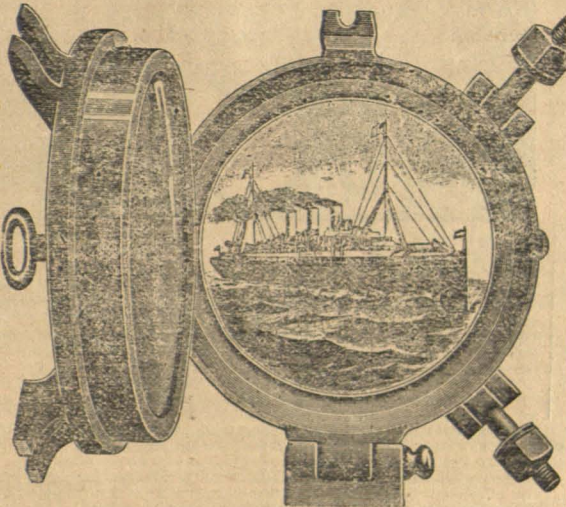
Atvestasis in „Vienybės“
 redakcija telephonas
 (PEOPLE'S telephone) turi
 7145 perkeitimo (exchange) numeri.

Tai yra paveikslas p. J. P. Elkin'o, vieno isz augszcziausiu valdininkų Pennsylvanijos valstijoje. Jis yra neturtingo armerio sunus, dirbo isz pradžių fabrikoje, paskui buvo mokinioju, iszėjo augsztesnį mokslą ir per jį dasigerbė į vyriausio prokuratoriaus vietą. Dabar jis pasidavė už kandidata ant Pennsylvanijos gubernatoriaus. Lietuviams pridera pažinti, koks kandidatas, idant žinoti, už ką paduoti balsą.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
 isz Ameriko į Europą
 ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rotterdam, Bremen,
Antverpo, Havre
Liverpool, Neapol
 ir t. t.

Parduoda Tikietus visais gelžkeliais
 į visus miestus visam sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.
Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigų pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasios aptiekoje. Vaistus, chemiszkus daiktus, kvėpentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatinai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampus Main & Eno str.
PLYMOUTH. PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdame LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

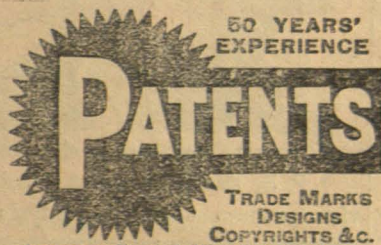
Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

HOTELIS

K. Strzeleckio,
 276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alucezio, puikiai kvėpianczių Cigarų, ir reikale suteikia drangiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
 A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
 Branch Office, 65 F St., Washington, D. C.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,
Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nneikie in sztorą, pas savo tautietį ir pareikla lauk **ZMIJEC NIKO** kuris yra padirbtas aptiekoje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:
Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.
 Gerk **EGUTERRO** No 1. prigelbės koźname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, pripuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sud'rbita isz visokių angalių ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda

Aptiekorina Dėdė Groblevskis jan dēl koźno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekorių tarp mūsų tautos czlonai Amerikoje. Telpo-gi yra dēl koźno žinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir ženkliana daugiau kaip 10 daktarų, nežine psgeboj susirgusios žmonijos Dėlto-gi jeigu kada jus Dievas teiktusē dšlpetēt kokia liga, tai tuojaus nusiduokite ani rodos pas jįj.

Adresas:
ALBERT G. GROBLEWSKI
 111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

NAUJAS GYVENIMAS

yra suteikiamas dėl žmogaus perozystuma kraujo ir sustiprinimo sistema.

Severos Blood Purifier

siekientis tiesog in kraują, padaugina kraują sustiprina nervus, padaro energiszku, ir tvirtu atmintyje ir atnaujina kuna. Isz-blyszkusios ir silpnos moters atras geriausę gyduolę sustiprinime ir atnaujinime sistema ir padaugytoja kraujo.

Prekė \$1.00

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
 Severos gydūles yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.
 Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plauczių, inkstu, pilvo, galvos skandejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, veži, blyszkle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt. Praszaliniu gumba, gydau gimdyomo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausių elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas
 iszgydau per **keleta dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyozziu nusilpnejiama ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuojū pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszka.** Gyvsydabriu nevartoju. Nuodugnus iszegaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
 Szpitalinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.
 Negalinti asabiszki atsilankyti, gali parazyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento insitikejimo.
 Szneku visokiose kalbose. Turia praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Lietuviu užeiga pas L. FREEDMANA,
 ant kampo Bainbridge ir S. 2nd Str. Philadelphia Pa.

Geriausė užeiga dėl Lietuvių, isz viso miesto. Prilaukan visokius gėrimus kaip tai alų, arielką ir vyną, podraug laikau visokius užkandzius ant stalo per visa diena. Prietam ant aukeszo triju graū ruima dėl sveczyų per ką galima laiką linkmal ir spakainai praleisti. Telp gi kiekvienam duodu prieteliszka reda. Mano namas yra pckiausē papuosztos isz viso miesto todėl nepamirzkit uzeti!

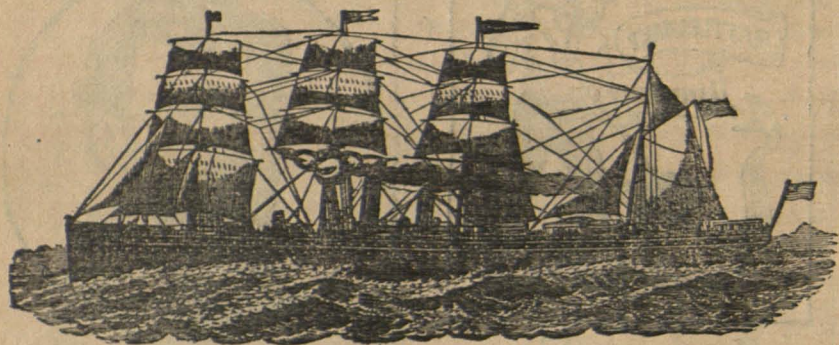
Gaspadorius G. W. Kownacki.

Lietuviu prietelis!
Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.
 Užlaiko mėsinyczią teipgi ir grosersztorį.

Parduoda laivakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunczia pinigų į visas svieto dalis, reikale kriepkitės pas savo prietelį.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRUGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 442 Wharton st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 P. O. Box 73 Camden, Pa.
 Kasierius — A. Olszевskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius — Dr. J. T. Zelviene
 1 Church st. Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Lavakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8—9 dienas. Nusiuocziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire—insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztoriniku visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

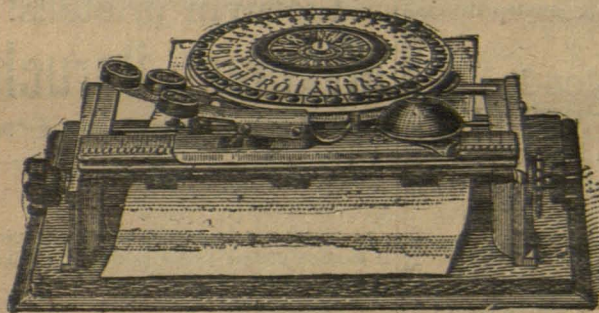
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszioms ligoms, kada Kazuno Gumbo—Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo—Kura* susideda isz dviejų preparatų boukutės vaistų ir tablets Gumbo—Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigyde isz ilgios sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adrisuok:

L. M. KAZUNAS, aptiiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

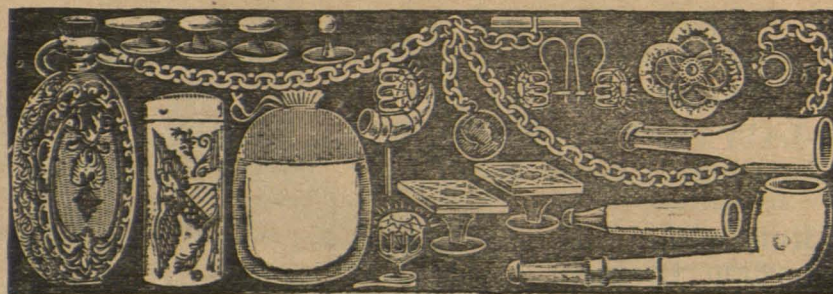
RASZOMA MASZINA (typewriter) privalo turēt kiekvienas žmogus ar privatiņas ar kupczius. nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina graželi isz rodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mēs turime raszomų maszinų visokių rekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir brangesnių. Mēs teipgi parduodame visokius tavorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimta kalbų. Jeiku kas nori gant katsioga ar atsakymą ant gromatos turi jdati už 2 c. stempą.

NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas
256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogjseus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matusевичius.

Uždėjan kraitavę visokių tavorų kaip antai: marszkinų, kalnierų, naktsių, petnesų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marszkinų ir dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir kriauciszka szapa, siuviu drapanas daillai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savotautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit pažūrēt, pažūrėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan geriau į laikrodėlių: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paauksuotais luskztais, ausuko užsakomas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERJA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame raszta **GVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveidą ir cerumą tokį laikrodėlių visados gali lyginti prie \$40 **VERTES AUKSO LAIKRODELIO**. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime bėgyje 60 dienų puikius prezentus: 1 vieną marių putų **CIGARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams **DEZUTE** 25c; 1 daugių auksuotą **DICKENS LENOUCGELI** su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią auksuotą **SAGUTE**, \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARI DAIMANTAIS** sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPILKA** isz sodintą brangakmenais 40c; 1 porą paauksuotų kolionkų su parmuterie virszais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su parmuterie apaczia, 25c; 2 kalnieriams guzikų, parmuterie apaczios, 50c; ir 1 puikią į krutinę sagutę su daillu akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuncziame C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztus; siuntinį galite iszszgaminuoti ant expreso ir jei nepatiktų, sugražinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Expreso Offisas. \$4.98 turi būti prisiusti drange su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drange su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį **PELLI**; daiktus mes prisiuncziame tada per paczta. užregistruve savo kasztais. Jeigu pirkl ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**, Paraszyk, ar laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**, nori vyriszka laikrodėlių ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencuogelio mes pasiuisime moteriszka 50 colų auksuotą Lorgnette lencuogėlių. Raszyk szendien pakol iszpardavimas nelszibaigęs. **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojuas vartodamas musu stebuklingas gyduoles, kurios yra sutaisytos per geriausias gydytojus ir isz geriausiu pyatybiu. Kam moketie didelius pinigus ir neapturetie jokios naudos, kadangi **PUSDYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGYDYTIE** ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksniu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratysi ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie užeina ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankine, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie menesio nei nedelios, bet isz pirmo sykio pajausi pagerejima ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai jieszkojai bet negalėjai rastie. Czionai paminesime nekurias isz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA IR KRYZIŲ? Tai vartok musu gyduole "DORSO", kuri tikrai sustabdys skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegyk o persitikrinsi. Preke \$1
AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VELLO IR KUNO? Tai vartok musu gyduole "ANTI-PAPULA", kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c
AR ESI NUSILPNEJES? Vartok "VIS-DATOR", kuri yra vienatine gyduole dėl sutvirtinimo kuno ir nusilpnejusiu daliu. 75c
AR TURI SUNKUMA ANT KRUTINES? Ar sunkiai kvepuoji? Tai nelauk, gydykis kol laikas. Musu gyduole "ANHELITU" tuojuas praszalys sunkuma nuo krutines ir palengvis kvepavima. Daugely jau iszgyde. Preke 50c

NEZIUREK KAI ILGAI SERGI ir koki liga nebutu, apraszyk gerai savo visa padejima, ir kartu su apraszymu prisiusk \$1.00, o apturesi pakely gyduoliu ant prabos, kurios sutaisys musu vyriausias daktaras, po apvarstymui ligos. **RODA DYKAI.** Jeigu noretum susirasztytie su musu vyriausiu daktaru, tai atsiusk už du centu marke, o apturesi jo privatiszka adresa. **ATSISZAUK** arba **RASZYK. RODA DUODA DYKAI.**

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL
Vyriausias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Subatos vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 2. Ant atsakymo indek už du centu marke.

Puikiausias vaistas Daktaro Glenno, „Peace In the Family“.

Dėl seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miauses vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirszkite duoti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Cambria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjima. Reikalavimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Graicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas
Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.